

GLG

GG — Bled
GG — Kranj
ALPLES — Železniki
JELOVICA — Škofja Loka
LIP — Bled
ZLIT — Tržič
AERO-CELULOZA — Medvode
GRADIS-LIO — Škofja Loka

Leto IX — št. 1-2 — 1984

GLASILO SESTAVLJENE ORGANIZACIJE: ZDRUŽENO GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO »GLG« BLED

Gozdarji in lesarji komunisti o sozdu GLG

Uresničevati dogovorjeno pa bo šlo!

Akcijska konferenca oblikovala strnjen predlog stvarnih nalog — Sklepi v obravnavi po vseh OO ZK — »Spanje« spanje

Na majsko akcijsko konferenco ZK sozda GLG so bili razen delegatov iz osnovnih organizacij članici vabljeni tudi predsedniki stalnih akcijskih konferenc ZK, kmetje kooperanti gozdnih gospodarstev Bled in Kranj, predstavniki občinskih komitejev ZK in gorenjskih občin, medobčinskih svetov ZK, ZS, SZDL in predsednik skupščin gorenjskih občin, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije, predsednik koordinacijskega odbora sindikata sozda ter vsi člani kolegijskega poslovnodnega organa GLG. Sklicu je prisostvovalo tudi nekaj novinarjev.

Površen pogled po razmeroma polni dvorani v stavbi Skupščine občine Kranj ni dajal vtisa, da bo morala verifikacijska komisija žal ugotoviti nesklepnost. Čeprav je bila problematika, uvrščena na dnevni red logično nadaljevanje že v letu 1983 začetega dela — medtem pa so se problemi in pogoji še bolj zaostri — in je bil torej osnovni namen akcijske konference ta, da bi dosegli skupen dogovor o nalogah, ki jih je treba opraviti (problemi so bili evidentirani že prej), do tega dogovora seveda ni moglo priti. Vsaj ne takoj.

V dilemi kaj storiti — za sklepčnost je manjkalo sedem delegatov — in v upanju, da bo kateri le še prišel kot zamudnik, so udeleženci najprej poslušali poročilo o poslovanju v letu 1983, nato pa sklenili, da bodo s sestankom vendarle nadaljevali.

Uvodni referat je bil priložen k vabilu, enaki izvodi pa so bili poslani tudi v vse osnovne organizacije ZK. V vsebini tega gradiva so navedene glavne značilnosti sozda GLG kot poslovnega sistema, omenjen je dosednji razvoj s problemi in dosežki, nakazana poslovna usmeritev v prihodnosti hkrati pa je to poskus opredelitve ključnih točk, kamor naj bi bila usmerjena pozornost članov zveze komunistov. Sklepna misel »Izredno važno je poenotenje pogleda vseh članic glede pomena in funkcije sozda« nam pove, da je slednje sploh pogoj za obstoj in uspešen bodoči razvoj sozda.

Dotaknimo se še razprave na uvodno poročilo: Bila je pestra in vsebinsko zelo dobra.

Nihče ni zanikal smotrnosti združevanja v GLG. Danes je že laikom jasno, da ob pomanjkanju lesa brez planiranja lesno-surovinske mase in brez med seboj usklajene delitve proizvodnih programov v lesni indu-

striji ne gre. Pač pa so mnogi (samo) kritično ugotavljali sledeče: »Veliko se dogovarjamo — zelo malo pa uresničujemo sklepe.« Ali: »Pogosto si zastavljamo presplošne cilje.« Eden izmed razpravljalcev se je celo vprašal: »Od sozda smo pričakovali več. Smo sposobni imeti samo takega kot je?«

Nekaj dejstev ni prijetnih. Na primer to, da je sedež GLG v privatni hiši, da je notranja organiziranost in povezava s članicami zelo šibka, da prenekateri koordinacijski odbor ni obravnaval nobene pobude, da sozd tarejo kadrovske težave in podobno.

Druge razpravljalce so bolj kot organizacijski problemi zanimala težave pri spravilu lesa, omenjali so škodo po vetrolomu, načenjali teme kot so pomanjkanje sredstev za izgradnjo poti za izvele, deviznih sredstev za nakup mehanizacije, investicijsko-ekonomski, tehnološki, socialni vidiki in podobno.

Glede na to, da konferenca ni bila sklepčna je bilo domnjeno, da se bo delovna skupina za pripravo končnega besedila sestala še enkrat in dopolnila osnutek sklepov, nato pa ga poslala v osnovne organizacije ZK.

Sklep je bil že realiziran, medtem pa je minil tudi rok (10. junij), do katerega naj bi se v vseh OOZK opredelili do teh sklepov ter pripravili program za njihovo konkretno uresničevanje.

Na posvetu predsednikov stalnih akcijskih konferenc v tem mesecu bo prišlo do preverjanja teh opredelitev in programov, za mesec november pa je predvidena nova konferenca ZK sozda GLG. Sklepe akcijske konference objavljamo na notranjih straneh.

G. B.

Iz seje delavskega sveta

Rok Gašperšič — predsednik poslovnodnega odbora sozda GLG

Seja delavskega sveta sozda GLG je bila 22. junija v Aeru — tozd Tovarna seluloze in papirja Medvode. Poleg informacije o planiranju in poslovanju v prvih mesecih letošnjega leta, je bila osrednja točka dnevnega reda imenovanje članov in predsednika poslovnodnega odbora sozda GLG.

O problemih v zvezi s planiranjem je uvodoma govoril Zoltan Smodiš, član poslovnodnega odbora sozda. Dejal je, da je planiranje v sedanjem gospodarskem trenutku zelo težavno, saj se plnski dokumenti često spreminjajo, vse več pa je administriranja tudi pri planih. Poudaril je, da vse članice sozda še vedno niso resno pristopile planiranju osnovnih sredstev.

Tov. Smodiš je podal tudi poročilo o poslovanju v prvih treh mesecih letošnjega leta, nakar se je razvila ne preveč živa diskusija po kateri so delegati potrdili plan sozda za letošnje leto.

V nadaljevanju se je so bili razrešeni dosedanja člani začasnega poslovnodnega odbora

sozda. Po razpisnem postopku in po pridobitvi vseh potrebnih soglasij je delavski svet imenoval za predsednika poslovnodnega odbora Roka Gašperšiča, za člana poslovnodnega odbora za gospodarsko finančne zadeve Zoltana Smodiša, za tretjega člana poslovnodnega odbora za organizacijsko kadrovske zadeve pa še ni bilo pridobljeno soglasje medobčinske konference SZDL. Zato je za vršilca dolžnosti bil imenovan Miloš Martinović.

Po seji delavskega sveta je bila v prostorih Celuloze otvoritev likovne razstave slikarja Franca Novinca ter otvoritev novega obrata za proizvodnjo celuloze.

Besedilo in slike: CVETO PAVLIN

Delegati delavskega sveta sozda GLG med sejo 22. junija

Pogoji poslovanja v lanskem letu

Za leto 1983 je značilno, da so bili pogoji poslovanja na splošno neugodni. Ti se v našem gospodarstvu kažejo v močno stopnjevanju inflaciji, kar tudi priča o neučinkovitosti administrativnega reguliranja cen ter v velikih težavah pri oskrbi z deviznimi sredstvi zaradi skrajno zaostrenih deviznih plačilnobilančnih problemov države. To sta dve bistveni dejstvi, ki sta preko instrumentov tekoče ekonomske politike narekovali pogoje poslovanja OZD.

Od teh instrumentov je vsekakor najučinkoviteje delovala v letu 1983 sprejeta in dosledno izvajana politika realnega tečaja dinarja, kar je spodbujalo prepotrebni izvoz na konvertibilno področje, vendar pa je ta vplivala tudi na gospodarstvo, ki je pretežno uvozno odvisno in je pritislo na povečanje svojih prodajnih cen, da bi kompenziralo zaradi povečanih stroškov izpadli dohodek.

V pogojih, ko še nismo začeli ureničevati programa odpravljanja disparitet cen, se je bistveno začel slabšati ekonomski položaj nekaterih panog, ki so se ob naglem padanju življenjskega standarda in omejevalnih ukrepih posojilno-denarne politike tudi znašale na tržišču z vse manjšo kupno močjo.

Zlasti je to značilno za gradbeništvo in tesno na njo vezano industrijo, kar je posledica močnih omejitev na področju investiranja predvsem v gradbene objekte. Situacijo je dodatno poslabšalo tudi pomanjkanje novih naročil za izvoz na trgih, kjer se je naša gradbena dejavnost v preteklih letih že dobro uveljavila (Irak, Libija, Alžir, idr.). Približno taka situacija je imela velik vpliv tudi na pogoje poslovanja združenih članice sozda GLG.

Celotni prihodek je realno nižji

Članice sozda GLG so v letu 1983 dosegle 17,6 milijarde dinarjev celotnega prihodka, kar je za 27 odstotkov več kot v predhodnem letu. Tak porast celotnega prihodka, če ga primerjamo z doseženo stopnjo inflacije, pomeni relativno precejšnje realno nazadovanje.

Razlogi za slabši porast celotnega prihodka so predvsem v bistveno težjih pogojih poslovanja, v katerih se je znašel predvsem del lesne industrije sozda GLG. To se nanaša predvsem na Jelovico in Gradis toz LIO Škofja Loka, ki se že drugo leto s svojim gradbenim delom dejavnosti srečujeta s težavami pri pridobivanju naročil za gradnjo montažnih objektov predvsem kot posledice omejevanja povpraševanja na domačem trgu ter tudi pomanjkanja izvoznih naročil.

Nekoliko ugodnejša je proizvodnja in prodaja oken in vrat ter ostalih elementov lesnega stavbarstva in mizarstva, vendar pa se predvsem v Jelovici kažejo tudi problemi velike iztrošenosti tehnologije, kar ob pomanjkanju kvalitetnega lesa in kvalificiranih kadrov vpliva na finančne rezultate celotne delovne organizacije.

V okviru lesne industrije sozda GLG je v letu 1983 v primerjavi s predhodnim dosegel LIP Bled najvišjo rast celotnega prihodka, ki je za 28 indeksnih točk višja od povprečja lesne industrije.

Zamrznitev domačih cen od oktobra 1982 do konca julija 1983 je imela podobno kot pri Jelovici, Gradisu toz LIO ter LIP, svoje posledice tudi na porast celotnega prihodka v Alpessu Železniki in ZLIT Trzin. Novo uveljavljene cene sredi poletja 1983 so izboljšale poslovne rezultate šele v zadnji tretjini leta 1983. Prodajo na domačem trgu sta ti dve članici imeli sicer relativno ugodno, kar pa ob pretežno zadržanih prodajnih cenah ni vplivalo na ugodnejšo rast celotnega prihodka.

Na počasnejšo rast celotnega prihodka pa je v teh dveh delovnih organizacijah vplivala tudi rekonstrukcija proizvodnih obratov pohišstva, v Alpessu zlasti zaradi zamudnega pridobivanja vseh potrebnih soglasij za uvoz opreme.

Delovni organizaciji gozdarstva sta glede na spremenjene obveze, da morajo dosegati blagovno proizvodnjo po planu za leto 1985, le-to v letu 1983 v skupnem povečali za 3 odstotke v primerjavi s predhodnim letom. Tak prirast pa gre skoraj v celoti na račun za 6 odstotkov povečanja obsega oddaje lesa v GG Kranj.

Pomembni razlog za boljšo oddajo lesa v GG Kranj, ki je značilen predvsem za zasebni sektor, moramo vsekakor pripisati aktivnejši politiki do zasebnega sektorja, kar je razumljivo, saj večji del (60 do 70 odstotkov) blagovne proizvodnje opravljajo zasebni lastniki v primerjavi z GG Bled, kjer je delež količin v zasebnem sektorju v primerjavi z GG Kranj v obratnem sorazmerju. Poleg tega pa tudi enaka materialna stimulacija, ki se odraža v odkupni ceni gozdnih sortimentov zaradi drugačne strukture zasebnega lastništva gozdov (polkmetje in drugi lastniki gozdov) nima v obeh GG enakega efekta na redni posek in oddajo lesa.

Višji nivo doseženih povprečnih prodajnih cen je v GG Kranj poleg povečanja fizičnega obsega prodaje seveda vplival tudi na večji porast celotnega prihodka in sicer za 35 odstotkov, ki je za 9 indeksnih točk večji kot v GG Bled.

Tovarna celuloze in papirja Medvode je v lanskem letu dosegla velik skok celotnega prihodka in sicer za 43 odstotkov, kar je pa le 5 indeksnih točk bolj kot v letu 1982. Na re-

lativno nekoliko slabši letošnji porast celotnega prihodka vplivajo predvsem enak fizični obseg proizvodnje kot v predhodnem letu, velika usmeritev v izvoz, kjer cene kljub ugodnemu deviznemu tečaju niso tako visoke kot na domačem trgu.

Porabljenost sredstva slabšajo ekonomičnost poslovanja

Porabljenost sredstva, nadomeščena iz celotnega prihodka, so bila v letu 1983 dosežena za vse članice sozda v skupnem obsegu 13 milijard dinarjev, kar je za 30 odstotkov več kot v predhodnem letu, to je za 3 odstotke hitrejši porast porabljenih sredstev od celotnega prihodka. Porabljenost sredstva predstavljajo 74,1 odstotka celotnega prihodka, kar je za 1,5 strukturne točke večja kot v letu 1982, ko smo zabeležili le malenkostno povečanje deleža porabljenih sredstev. To kaže tudi na v večji meri poslabšano ekonomičnost poslovanja v letu 1983, in sicer za 2,1 odstotka.

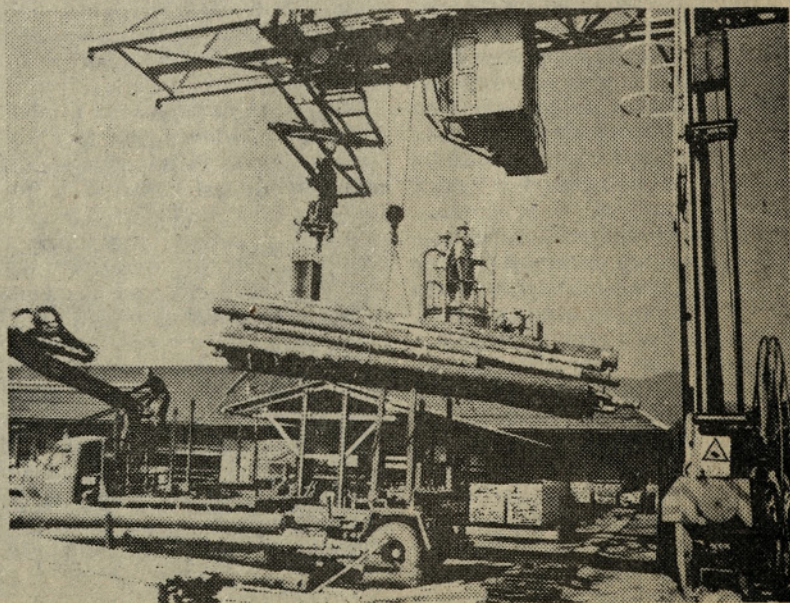
Velik vpliv na poslabšano ekonomičnost poslovanja ima močan porast stroškov porabljenih surovin in materiala. Ta je za 8 indeksnih točk večji kot je povprečni porast vseh porabljenih sredstev. K temu nadpovprečnemu povečanju teh stroškov pa tokrat niso prispevali stroški porabljenih osnovnih lesnih surovin, saj je nabavna vrednost poenoti iz območja precej izpod povprečnega indeksa vseh porabljenih sredstev. V močnem porastu v okviru teh stroškov so predvsem re-promateriali (iverne plošče in furnirji, barve, laki, lepila, embalaža, okovja, kemikalije, ipd.). Poleg porabljenih surovin in materiala so v močnem porastu tudi stroški obra-

čunane amortizacije po minimalnih predpisanih stopnjah. Te so po spremembah zakona o amortizaciji že drugo leto višje, obračun pa je izvršen tudi na višjo nabavno vrednost osnovnih sredstev zaradi izdatne revalorizacije in sicer skupno za 29 odstotkov.

V nadpovprečnem relativnem porastu so tudi stroški investicijskega vzdrževanja, kar je posledica večjih izdatkov pri tekočem usposabljanju ekonomsko in tehnološko vse bolj zastarelih proizvodnih sredstev. Za večino ostalih stroškov ugotavljamo sorazmerno nižji porast, zlasti ostalih stroškov proizvodnega značaja (transportne storitve, druge proizvodne storitve), kar je tudi posledica nazadovanja obsega dejavnosti predvsem v Gradisu toz LIO in Jelovici Škofja Loka, pa tudi pri ostalih.

Doseženi dohodek in njegova razdelitev

Poslabšana ekonomičnost poslovanja v letu 1983 je povzročila, da se je dohodek nominalno povečal za vse članice sozda skupaj za 22 odstotkov in dosegel 4,55 milijarde dinarjev. Ta relativni porast je za 4 indekse točke višji kot v letu 1982, ko smo ga primerjali na izredno visoko osnovo, doseženo v letu 1981. Rast dohodka ob koncu leta 1983 je tudi precej boljša kot ob koncu devetih mesecev, kar pomeni, da se je v zadnjem četrtletju ekonomičnost izboljšala, to velja predvsem za lesno industrijo. Ta je namreč po poletni odmrznitvi cen v zadnji tretjini leta uveljavila višje cene svojih izdelkov, ki so ob relativno ugodni prodaji zavre nadaljnje padanje ekonomičnosti poslovanja. Vendar pa kljub temu ugotavljamo, da tak rezultat kaže v primerjavi n.pr. s

Zaradi krize v gradbeništvu je Gradisov toz LIO Škofja Loka moral prestrukturirati svojo proizvodnjo

so bili in so še vedno neugodni

stopnjo rasti dohodka za celotno gospodarstvo Gorenjske in v 1983. letu doseženo stopnjo inflacije, precejšnje realno nazadovanje. Izjema v okviru članic sozda GLG v Bled, ki pa po rasti dohodka (indeks 156) dohaja doseženo inflacijo.

Poleg bistveno poslabšanega položaja v primarni delitvi dohodka, beležimo pri članicah sozda GLG v letu 1983 v primerjavi s preteklim letom bistveno poslabšanje tudi v njegovi sekundarni delitvi. Skupne obveznosti so porasle za 39 odstotkov, kar je 17 indeksnih točk bolj kot je porasel dohodek. Tokrat k

obračunano biološko amortizacijo v gozdarstvu kot tudi obračun pospešene amortizacije pri Gradisu toz LIO in LIP glede na nizko osnovo v letu 1982, ki je nastala zaradi višjega obračuna minimalne amortizacije z uveljavitvijo sprememb zakonov o amortizaciji in revalorizaciji osnovnih sredstev.

Velik razkorak med povečanjem dohodka in obveznosti iz dohodka pred ugotovitvijo čistega dohodka je povzročil, da je slednji porasel le za 12 odstotkov, kar je realno daleč izpod obsega iz preteklega leta. Pri tem so Gradis toz LIO, Jelovica in

menjena v poslovni sklad, komaj zadoščala za kritje (zaradi povečanih cen) tudi fizično nespremenjenih zalog. Močno povečana izločanja v rezervni sklad so posledica zveznega zakona o spremembah zakona o sredstvih rezerv. Te so namreč obvezale OZD gospodarstva, da povečuje stopnjo čistega dohodka za oblikovanje rezervnih sredstev od 2,5 na 4 odstotke.

Članice sozda GLG so v letu 1983 skupno namenile v poslovni sklad 481.845 tisoč din, kar ob upoštevanju še pospešene amortizacije, rezervnega ter drugih skladov predstavlja 788.225 tisoč din akumulacije, kar je za 8 odstotkov izpod obsega v predhodnem letu.

Osnovna sredstva — precej vlagani

Stanje nabavne vrednosti osnovnih sredstev vseh članic sozda je znašalo na dan 31. 12. 1983 skupaj 12.509 milijonov din, kar je 36 odstotkov več kot pred letom dni. Pri tem pa se je njihova struktura rahlo poslabšala v škodo opreme, kar je bolj očitno pri strukturi sedanje (neodpisane) vrednosti osnovnih sredstev.

Pri povečanju nabavne vrednosti osnovnih sredstev za 3311 milijonov din gre na račun njihove revalorizacije ob koncu leta 1983 v višini 2653 milijonov din, kar znaša 80 odstotkov tega povečanja in le 20 odstotkov na račun aktiviranja novih osnovnih sredstev v letu 1983 v skupni višini 732,5 milijonov din, polovico teh novih aktiviranih naložb se nanaša na gozdarske delovne organizacije, predvsem GG Bled zaradi aktiviranja mehaniziranega skladišča. V sozdu GLG pa je bilo v letu 1983 vloženo v osnovna sred-

stva skupaj 975 milijonov din, ali 60 odstotkov več kot v letu 1982.

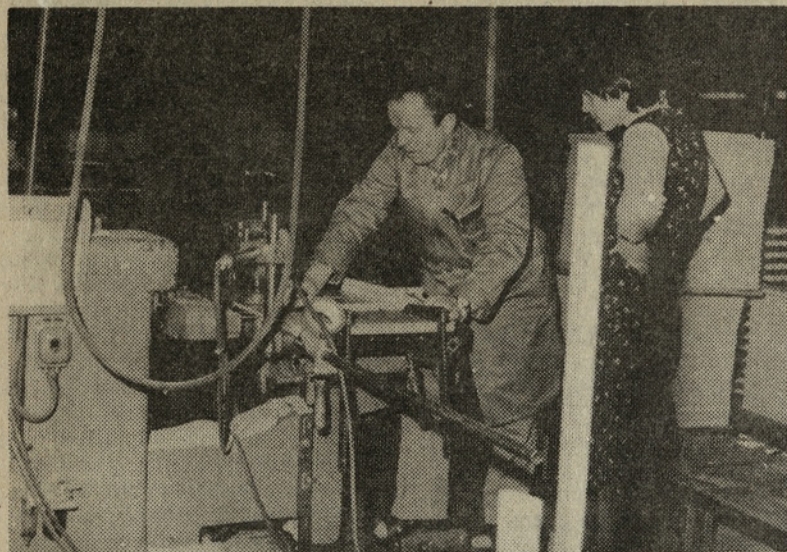
V letu 1983 je bilo vloženo v nova osnovna sredstva nominalno polovico vseh sredstev v tem srednjeročnem obdobju. Po začetnem zastoju ob nastopu velikih omejitev na področju investiranja in pomanjkanja novih aktualnih — izvozno naravnanih investicijskih programov, so bili kasneje pripravljeni predvsem investicijski programi Alpleša in ZLIT Tržič.

Z razvojnega vidika je pomembna tudi rekonstrukcija proizvodnje celuloze v Medvodah ter nadaljnja gradnja gozdnih cest, kakor tudi izvozno naravnane investicije LIP Bled pri rekonstrukciji proizvodnje gradbenih plošč ter objektov Jelovice za kompletiranje in montažo proizvodnje za izvoz.

V sozdu GLG je v letu 1983 prišlo do zelo spodbudnih predlogov, da se dokončno reši še vedno aktualno vprašanje delitve proizvodnega programa stavbnega pohištva med Jelovico in LIP, ki se bo končno realizirala s komplementarnim programom proizvodnje vrat v Jelovici. To bo delno rešilo tudi njeno zelo aktualno lesno-surovinsko vprašanje ter obenem odprlo večje perspektive proizvodno-tehničnemu ter drugemu sodelovanju v okviru lesne industrije sozda GLG.

V primerjavi z leti 1981 in 1982, ko se je velik del naložb realiziral v pretežni meri z lastnimi sredstvi, beležimo v letu 1983 izdatno udeležbo kreditov in sicer v skupni višini 505,7 milijonov din, ki se v glavnem nanašajo na izvozno naravnane naložbe, saj so bili v letu 1983 izkoriščeni tudi blagovni in finančni krediti iz tujine.

Z. SMODIŠ

Za dobro kvaliteto izdelkov je pomembna nastavitve stroja.
Posnetek je iz Alpleša

tako močnemu povečanju niso prispevala izločanja za skupne družbene potrebe, saj so se prispevne stopnje med letom zmanjševale.

Nasproti temu pa beležimo v letu 1983 izredno povečanje obveznosti za plačane obresti, kar je predvsem posledica višjih obrestnih mer za dinarske kredite, prav tako pa tudi povečane obveznosti za devizne obresti so se povečale za 82 odstotkov in že dosegajo dobro desetino dohodka in po obsegu skoraj dosegajo obseg čistega dohodka, namenjenega v poslovni sklad.

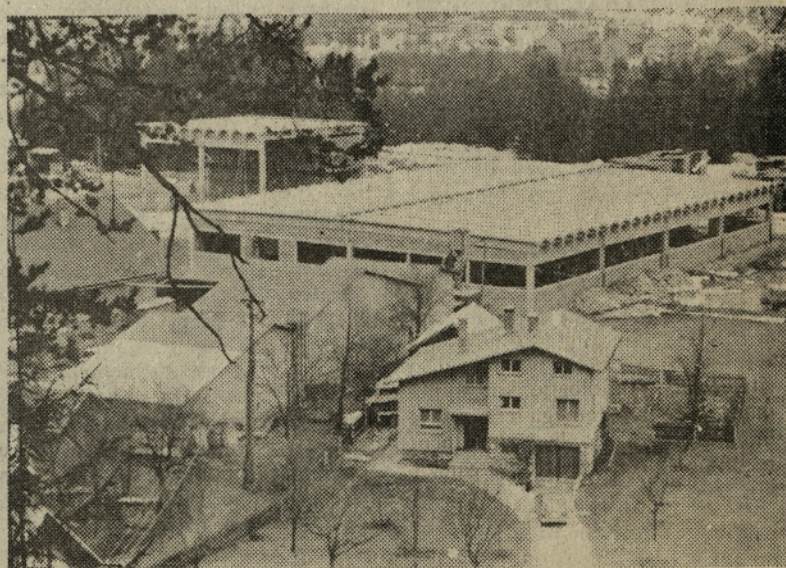
Največjo bremenitev dohodka predstavljajo obveznosti za obresti v Tovarni celuloze in papirja v Medvodah, kjer so le-te porasle za 113 odstotkov in predstavljajo že preko polovico vseh plačanih obveznosti za obresti v sozdu GLG. V nadpovprečnem porastu so tudi obveznosti za zavarovalne premije, kot posledica višjih zavarovalnih osnov zaradi revalorizacije nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Povečano bremenitev predstavljajo tudi ostale obveznosti, predvsem obvezni prispevki za sise materialne proizvodnje in za stimuliranje konvertibilnega izvoza v republiko.

V porastu so tudi obveznosti za

Celuloza Medvode zabeležili celo nominalno nazadovanje čistega dohodka. V tako zoženih okvirih delitve so delavci v sozdu GLG za OD namenili skupno le za 23 odstotkov več sredstev kot v preteklem letu.

V taki situaciji, ko tudi skoraj vsi kazalniki družbeno ekonomske produktivnosti, rentabilnosti, ekonomičnosti ter akumulativnosti pri večini članic nazadujejo, ni bilo možno povsem in usklajeno na nivoju sozda uresničiti določil družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1983 in to kljub temu, da osebni dohodki v primerjavi z drugimi panogami relativno zelo nazadujejo.

Kljub skromnemu povečanju sredstev za osebne dohodke, beležimo nazadovanje izločanj sredstev v poslovni sklad, ki so namenjena za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Ta izločanja so nominalno za četrtno nižja kot v predhodnem letu. Ob takem obsegu izločanj za poslovni sklad ne moremo govoriti, z izjemo pri nekaterih članicah sozda, o kakršnikoli možnosti za razširjeno reprodukcijo oz. v nasprotnem primeru o posledicah za poslabšano strukturo financiranja obratnih sredstev. Zato bodo sredstva, na-

Nova proizvodna hala LIP Bled toz Lesna predelava Mojstrana površine 1.800 kvadratnih metrov je namenjena izdelavi masivnih vhodnih in garažnih vrat

Tavcarjeva ul. 4, 4000 Kranj

e 19101306

Ugotovitve iz periodičnih obračunov za prve tri mesece

Tudi v letošnjem letu smo priča nadaljevanju očitno trajnejše gospodarske krize, ki se v poslovanju OZD kaže v še vedno neobzdrani inflaciji, ki vpliva predvsem na podražitev vhodnih surovin in materialov v predelovalni industriji na eni strani ter na drugi strani nezmožnosti, da tako povečane stroške prenese v cene končnih izdelkov in s tem v breme končnih potrošnikov v situaciji, ko pa na drugi strani zaradi zniževanja življenjskega standarda kupna moč zelo močno pada. OZD iščejo različne načine za izhod iz trenutne gospodarske situacije, vendar imajo pri tem precej različne uspehe.

Pretežni del leta 1983 smo lahko spremljali dokaj intenzivno izvajanje politike realnega tečaja dinarja, kar je vzpodbujalo izvoz, vendar pa se je ta na prehodu v novo koledarsko leto ob splošni zamrznitvi zamnjšala, kar ob nezmanjšani inflaciji ne spodbuja dodatna izvozna prizadevanja. Tudi cene so uradno v tem obdobju zamrznjene, kar je ob najavljanju uradno napovedovane in nepravčasno izvedene uradne odmrznitve povzročilo tudi težje razmere pri nabavi osnovnih surovin in repromaterialov za proizvodnjo. K temu je prispevalo na začetku leta tudi nejasno stanje pri praktični izpeljavi deviznega zakona, kar je povzročilo probleme v nekaterih reprovigah.

Združene članice sozda GLG so v I. trimesečju 1984. leta dosegle v primerjavi s I. trimesečjem preteklega leta dokaj različne stopnje uspešnosti. O kakšnih večjih zaključkih glede uspešnosti poslovanja na podlagi obračunanega poslovnega rezultata za prve tri mesece letošnjega leta pa seveda še tudi ne moremo govoriti.

Na skupne rezultate lesne industrije sozda GLG še nadalje močno vpliva že več let trajajoča kriza v gradbeništvu, ki pa z večjim ali manjšim uspehom išče izhod tudi na tuja tržišča. Gradis tozd LIO in Jelovica Škofja Loka, kot članici sozda, ki imata dobršen del proizvodnje gradbeniško usmerjene, že več let zapored iščeta zadovoljiv obseg povpraševanja, da bi zapolnili svoje kapacitete. Ta del dejavnosti ima tako še vedno močan vpliv na poslovne rezultate obeh delovnih organizacij, pa tudi lesne industrije sozda GLG.

Ostali del lesne industrije sozda beleži v I. letošnjem trimesečju boljši poslovni rezultat. Pri LIP Bled letošnji precej boljši I. kvartal glede rasti celotnega prihodka izvira v pretežni meri iz dejstva, da je stanje zalag gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje bistveno nižje kot v enakem lanskem obdobju, čeprav na drugi strani LIP Bled beleži precejšnji porast neplačane realizacije, pretežno na tujem trgu, kamor je ta delovna organizacija še posebno močno usmerjena.

Relativno zelo močan porast celotnega prihodka beleži tudi Alples

Železniki, ki beleži posebno izdatno povečanje proizvodnje v tozdu Predelava masivnega lesa kot posledica nadpovprečne dinamike dotoka hlodovine na lesnopredelovalno skladišče v Železnikih v I. kvartalu leta v situaciji, ko to drugod v sozdu GLG ni bil primer. Relativno nižji porast celotnega prihodka, n. pr. v ZLIT Tržič pa je povzročil nižji obseg razžagane hlodovine ter nekoliko nižja količinska proizvodnja embalaže.

Pogoji poslovanja so v letošnjem I. kvartalu imeli najodločilnejši vpliv na rezultate v gozdarstvu. Izredno neugode klimatske razmere zaradi visokega snega so onemogočale normalni posek in spravilo načrtovane količine gozdnih sortimentov. Poleg tega pa je v prvi polovici meseca februarja gozdove na območjih GG Bled in GG Kranj zajelo katastrofalno vetrovno neurje, ki je uničilo okrog 250.000 kubikov drevja. K odpravljanju velikanske škode, ki je nastala v gozdovih, sta ti delovni organizaciji pristopili načrtno, delno tudi ob pomoči sanacije nastale škode pa v glavnem nosita delovni organizaciji ob izdatni pomoči ostalih članic sozda (125 milijonov din sredstev rezervnih skladov) ter drugih porabnikov lesne surovine. Pri tem pa so bile izvršene tudi druge akcije, kot je pridobitev sredstev deviznih rezerv republike za nakup in dopolnitev potrebne gozdne mehanizacije, ipd.

Ob tako neugodnih razmerah sta delovni organizaciji gozdarstva pri blagovni proizvodnji zaostali za količinami iz lanskega I. trimesečja za 12,1 odstotka in sicer GG Bled za 9,1 odstotka in GG Kranj za 14,4 odstotka. Tako stanje je vplivalo tudi na slabšo oskrbo žagarskih obratov članic sozda na začetku leta z izjemo v Železnikih, ki pa se ob zelo intenzivnem pristopu pri spravilu oz. sanaciji škode naglo popravlja. Rast celotnega prihodka je v gozdarstvu precej nižja kot v lesni industriji poleg manjšega obsega proizvodnje tudi zaradi omejenih cen za prevozne storitve, kar vpliva na podpovprečno nižji porast celotnega prihodka v tozdih Skupnega pomena v gozdarstvu.

Tovarna celuloze in papirja v Medvodah je v letošnjem letu pri-

stopila k že v lanskem letu načrtovani rekonstrukciji obrata za proizvodnjo celuloze, kar ima tudi vpliv na poslovne rezultate ne toliko na strani rasti celotnega prihodka z indeksom 138 kot na strani porabljenih sredstev, ki so porasla za 34 indeksov točk bolj od celotnega prihodka.

V okviru porabljenih sredstev zlasti beležijo močan porast porabljene surovine, material in energija z indeksom 194 oz. od 46,5 odstotka udeležbe v celotnem prihodu lanskega prvega kvartala na 65,4 odstotka udeležbe v letošnjem prvem kvartalu, kar je vplivalo, da se je tudi ekonomičnost poslovanja znižala porabljenih sredstev beležijo stroški nabavljene celuloze pri drugih proizvajalcih v Jugoslaviji, stroški kemikalij ter stroški energije.

Podobno kot v predhodnih obračunskih obdobjih, tudi v prvem letošnjem beležimo hitrejšo rast porabljenih sredstev od celotnega pri večini članic sozda GLG, tako v lesni industriji porabljena sredstva za 3 indekse točke prehitevajo rast celotnega prihodka, v gozdarstvu za 7 in v Tovarni celuloze in papirja za že omenjenih 34 indeksov točk.

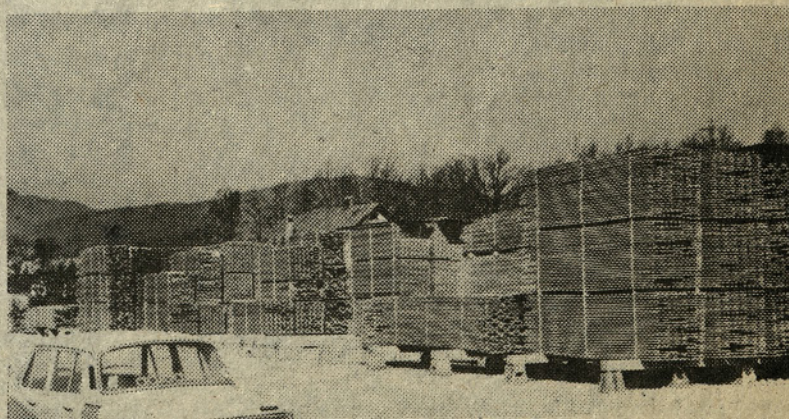
Največji razkorak v okviru lesne industrije med tema dvema kategorijama, ki vplivata na porast dohodka pa beleži Gradis tozd LIO Škofja Loka, ki je v I. kvartalu uspel slabše od drugih tržno kompenzirati močan porast stroškov. Tako kljub omenjenemu razkoraku v okviru lesne industrije zaradi relativno visokega indeksnega nivoja beležimo dokaj ugodno rast dohodka in sicer za 45 odstotkov, zlasti pri Alplesu za

64 odstotkov in LIP za 63 odstotkov. Pri teh dveh članicah namreč beležimo tudi rahlo izboljšanje ekonomičnosti poslovanja.

Ob močnejšem porastu porabljenih sredstev, ki vpliva na nižjo rast dohodka pa tudi tokrat ugotavljamo ponovno močan porast obveznosti iz dohodka, ki so v skupnem večje za 54 odstotkov, pri lesni industriji celo za 68 odstotkov. Vendar moramo upoštevati, da vključujejo obveznosti iz dohodka tudi obračunano pospešeno amortizacijo, ki sta jo obračunala LIP in Gradis tozd LIO. Po izločitvi te kategorije pa so skupne obveznosti višje v skupnem za 46 odstotkov, v lesni industriji pa za 52 odstotkov. Kljub temu beležimo še nadalje močan porast plačanih obresti in sicer za 110 odstotkov, v lesni industriji za 134 odstotkov in Tovarni celuloze za 89 odstotkov. Znesek obresti že presega znesek obračunane akumulacije vključno s pospešeno amortizacijo za vse članice sozda skupaj. Močnejše so porasli tudi izdatki za delovne skupnosti, dočim so ostale obveznosti porasle relativno počasneje od dohodka.

Za 27 indeksov točk hitrejši porast skupnih obveznosti iz dohodka (vključno s pospešeno amortizacijo od dohodka) je povzročil le 7 odstotni nominalni porast čistega dohodka. Tako so tudi negativni indeksi rasti dohodka pri Gradisu tozd LIO in Celulozi še dodatno znižali njihove indekse čistega dohodka. Najugodnejšo rast čistega dohodka beleži Alples Železniki, ki je edina članica tudi z realnim porastom te kategorije delitve dohoka.

Z. S.

Gozdarji so v prvi polovici letošnjega leta izpolnili že 87 odstotkov celoletnega plana in bodo morali pristopiti k rebalansu letošnjih planov. Ravno zato so kot še nikoli polna skladišča lesarjev, vendar je les nekoliko slabše kvalitete

V primerjavi z drugimi stopnja rasti gospodarjenja zaostaja

Kazalniki uspešnosti poslovanja še vedno nad povprečjem

Da bi dobili objektivnejšo sodbo o kvaliteti poslovanja določenih OZD je potrebno njihove rezultate primerjati tudi z drugimi. Za take potrebe se v praksi največ uporabljajo kazalniki poslovanja, med katere štejemo predvsem: kazalnike poslovnega uspeha, kazalnike razmer gospodarjenja in kazalnike razdelitve dohodka.

Med kazalniki uspešnosti, ki se najpogosteje uporabljajo, so znani predvsem kazalniki produktivnosti, kazalnik rentabilnosti in kazalnik ekonomičnosti. Če primerjamo rezultate članic našega sozda z drugimi, moramo pri tem tudi upoštevati, da je struktura primerjanih dejavnosti največkrat različna, kar vpliva tudi na to, da so tudi pogoji poslovanja različni. Do razlik prihaja tudi v primerjavah s sorodnimi dejavnostmi oz. OZD, saj na primerljivost vplivajo različni faktorji, kot so n.pr. struktura financiranja — pretežno z lastnimi ali pretežno z izposojenimi sredstvi, dosežena stopnja organizacije in organiziranosti dela, zatečena tržna konjunktura proizvodnega programa, možnost oskrbe z reproductivnimi materiali, stopnja vključenosti v mednarodno delitev dela, kvalifikacijski nivo zaposlenih delavcev idr.

Največkrat pa se v presojah tudi napaka zadovoljujemo le z rastjo določenih ekonomskih elementov

gospodarjenja, izraženo v indeksih, ki pa imajo predvsem to slabost, ker ne upoštevajo različne izhodiščne pogoje poslovanja v primerjalnem obdobju, ki je navadno enako obdobje preteklega leta ali celo preteklo leto. Poleg tega moramo upoštevati, da v gospodarstvih z večjo stopnjo administrativnega urejanja pogojev poslovanja kazalniki poslovanja nimajo take izrazne moči kot v gospodarstvih, kjer je tega zavestnega administrativnega in v večini primerov linearne urejanja pogojev poslovanja manj.

Rezultate poslovanja članic sozda GLG (posebej tudi po dejavnostih lesarstva in gozdarstva) za leto 1983 bomo primerjali z istimi dejavnostmi, na nivoju republike in celotnim gospodarstvom regije, kjer članice sozda pretežno gospodarijo, na osnovi:

- indeksov rasti (1982=100) in
- pomembnejših kazalnikov poslovanja:

INDEKSI RASTI

	SOZD GLG	Gospod. Gorenjske	Gospod. SRS	Lesna ind. GLG	Lesna ind. SRS	Gozdar- stvo GLG	Gozdar- stvo SRS
Celotni prihodek, od tega:	127	147	147	124	139	130	128
prihodki na tujem trgu	197	175	147	197	193	162	130
Porabljena sredstva	130	148	149	125	137	132	128
Dohodek	122	142	143	122	144	128	129
Bruto dohodek	126	141	142	126	146	131	130
Čisti dohodek	112	136	137	116	140	122	125
Akumulacija	92	154	159	105	191	99	115

POMEMBNOSTI KAZALNIKI POSLOVANJA ZA LETO 1983

	SOZD GLG	Ind.	Gore- njska	Ind.	SRS Slove- nija	Ind.	Lesna ind. GLG	Ind.	Lesna ind. SRS	Ind.	Gozdar- stvo GLG	Ind.	Gozdar- stvo SRS	Ind.
1. Doh. na del. v din	860.245	122	791.000	142	750.000	142	725.857	122	660.613	142	995.262	132	722.775	127
2. Ekonomičnost	134,9	98	129	99	127,0	99	128,6	100	143,0	101	174,0	99	175,0	100
3. Rentabilnost	38,1	91	37,1	101	31,7	102	39,0	98	40,0	108	49,0	93	42,7	97
4. Delež ak. v doh. v %	17,3	76	11,9	103	17,3	111	6,6	84	13,8	116	5,4	72	14,5	90
5. Čisti OD na del. v din	18.717	123	18.332	129	18.171	128	17.474	120	16.084	126	21.993	130	19.873	126
6. Akumul. na del. v di	148.975	92	137.956	154	127.460	158	122.850	105	103.988	189	108.781	102	104.888	114
7. Izguba na delavca	—	—	9.150	274	19.283	148	—	—	16.964	153	—	—	—	—
8. Izvoz/družb. proizvod v %	45,5	156	48,5	89	—	—	57,4	147	75,4	133	5,5	125	—	—
9. Povpreč. up. osn. sr. na del. v din	974.755	147	723.383	135	—	—	625.076	142	597.404	138	1.291.811	151	—	—

Tovornjaki gozdnih gospodarstev vsakodnevno pripeljejo stotine kubikov lesa v LIO Škofja Loka. Tako se spravilo lesa po vetrolomu počasi zaključuje

Kratka ugotovitev iz gornjih primerjav bi bila, da glede stopenj rasti glavnih elementov gospodarjenja

dejavnost sozda GLG v primerjavi z drugimi močnejše zaostaja, kar še posebno velja za lesno industrijo GLG, ki je s svojimi programi močno naslonjena na gradbeništvo, ki pa se nahaja v krizi zaradi večletnega omejevanja investicijske porabe.

Kljub takemu trendu, ki zaskrbnjuje, pa vidimo, da je raven kazalnikov uspešnosti poslovanja dejavnosti sozda v primerjavi z drugimi še vedno iznad povprečja. Za zaustavitev izredno neugodnega trenda, ki je značilen za lesno industrijo, bo v letu 1984, pa tudi v nadaljnjih letih, potrebno še posebno veliko naporov vseh delavcev v sozdu GLG Bled. S. Z.

Akcija sozda za ustvarjanje in razpolaganje večjega priliva konvertibilnih deviz

Večje razpolaganje z deviznim prilivom je vzpodbuda izvozniku

Uvodnega stavka ni potrebno tolmačiti, saj se o pomenu konvertibilnih deviz še nikoli ni toliko razpravljalo in pisalo kot v zadnjih dveh — treh letih. Zato je to interesno področje eno izmed najbolj aktivno obdelovanih v sozdu v zadnjih treh letih. Prav na tem delu poslovanja so vse članice sozda najbolj poenotile interese in v sodelovanju ter enotnih skupnih akcijah realizirale zelo dobre rezultate.

Večji konvertibilni izvoz je med temeljnimi cilji. Brez vzpodbud oz. ustreznega nadomestila pa sama parola in volja ne zadostujeta. Kdo in koliko bo ali mora ali celo sme izvoziti in za koliko uvoziti ter kako za ta uvoz in druge namene porabiti devize v sozdu in navzgor v Interesni

skupnosti za ekonomske odnose s tujino zapišemo v usklajeni plan ekonomskih odnosov s tujino. Sam akt — plan je že rezultat usklajevanja po merilih, ki smo si jih sami oblikovali. Za leto 1984 so se članice sozda medsebojno in v okviru SI-SEOT dogovorile in zavezale za sledeči izvoz in uvoz:

v 1.000 din
1 \$ = 124,80 din

PLAN IZVOZA BLAGA

	Indeks real. Izvoz 84 83 = 100 v %		Indeks real. Uvoz 84 83 = 100 v %		Pokri- tje	Plan pri- liva od storitev
Alpes	370.703	115,6	177.688	80,9	208,6	—
Jelovica	348.973	246,4	245.957	210,7	141,9	29.486
ZLIT	127.232	116,8	123.678	377,0	102,9	—
LIP	1.095.866	99,4	342.508	119,4	319,7	53.949
AERO	1.458.007	104,6	1.076.772	98,2	135,4	26.683
Gradis-LIO	164.907	305,8	26.743	448,0	616,0	—
GG Bled	11.025	98,2	22.028	144,4	50,0	—
GG Kranj	51.231	91,9	25.708	182,8	199,3	—
SKUPAJ	3.627.944	111,4	2.041.382	88,6	177,7	110.118

Zakaj sploh izvažamo? Interes delovne organizacije je proizvodnja, dohodek, razvoj itd. Interes države je identičen, vendar še z drugimi še bolj poudarjenimi potrebami: neodvisnost, enakomeren razvoj vseh delov države, izpolnjevanje mednarodnih obveznosti itd.

Pogoji za realizacijo teh ciljev in potreb pa se menjajo v odvisnosti od možnosti in kateri cilj prevladuje. Gospodarska odvisnost od tujine in nedoslednost v izpolnjevanju resolucijskih obvez sili državne organe in institucije v zaostrovanje pogojev, v vedno večjo koncentracijo sredstev, socializacijo dolgov, solidarnostno odpravljanje napak, itd.

Z združevanjem interesov in sredstev in skupnim nastopom v sozdu pa kolikor toliko še lahko nadomestimo sicer vedno težje pogoje gospodarjenja.

Devizni zakon v zadnjih dvajsetih letih doživlja stalne spremembe. Zadnja je bila sprejeta v decembru 1983. Sprejete so bile spremembe Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino ter sprejet Odlok o skupni devizni politiki za leto 1984. Posledica novih določil za OZD je predvsem novo določanje razpolaganja z devizami v letu 1984.

Določeno je namreč:

— Vse OZD so se dolžne povezati v eno izmed predpisanih oblik

povezovanja in združevanja in ugovotiti ter verificirati **skupne** družbeno priznane reprodukcijske potrebe na podlagi meril iz enotnih meril;

— Da se OZD lahko povežejo v eno ali več splošnih združenj Jugoslavije ali v drugo obliko povezovanja in združevanja, ki tvori veliko poslovno in reprodukcijsko celoto na jugoslovanskem gospodarskem prostoru;

— da merila za določanje skupnih družbeno priznanih potreb temeljijo na pretekli porabi, to je razmerju med uvozom in izvozom, ki so ga OZD dosegle v letu 1982 in 1983 in na stopnji rasti izvoza ter obveznostih po tujih kreditih;

— Da so OZD v oblikah povezovanja dolžne skleniti sporazum o razporeditvi skupno določenega zneska deviz — izračunanega in verificiranega za to obliko in na ta način določiti tudi razpolaganje z devizami;

— da se v skupno priznane reprodukcijske potrebe ne vključujejo devize za uvoz opreme;

— da je maksimalno razpolaganje z deviznim prilivom največ do ostanka po izvajanju za skupne potrebe (sedaj 45,9 %) in da bo večjo priznano reprodukcijsko potrebo možno realizirati z nakupom na deviznem trgu;

— Da so OZD dolžne devize iznad tako določenih in priznanih potreb odprodati pooblašeni banki za vključitev v tokove deviznega trga;

— Itd.

Izvajanje teh sprememb za vsako posamezno delovno organizacijo v okviru sozda bi imelo hude posledice, saj bi bilo razpolaganje z devizami padlo na minimalni procent. Po izračunih bi naše DO razpolagale le še s sledečim deležem deviznega priliva (za uvoz reprodukcijskega materiala in kreditne obveznosti do tujine):

ZLIT	16,77 %
LIP	26,68 %
Alpes	40,79 %
Jelovica	83,54 %
GG Kranj	21,50 %
GG Bled	124,34 %
AERO Celje	94,58 %

Trgale bi se reprodukcijske povezave, kar bi imelo za posledico izpad proizvodnje in s tem tudi izpad izvoza; večje razpolaganje z deviznim prilivom je tudi največja vzpodbuda za izvoznika; uvoz reprodukcijskega materiala bi bil le še najnujnejši, itd. Ker je bil za prvi kvartal 1984 uveljavljen začasni režim (podaljšani režim iz leta 1983), ki je tekoče razpolaganje s prilivom opredelil le kot akontacijo, bi v aprilu sledil poračun.

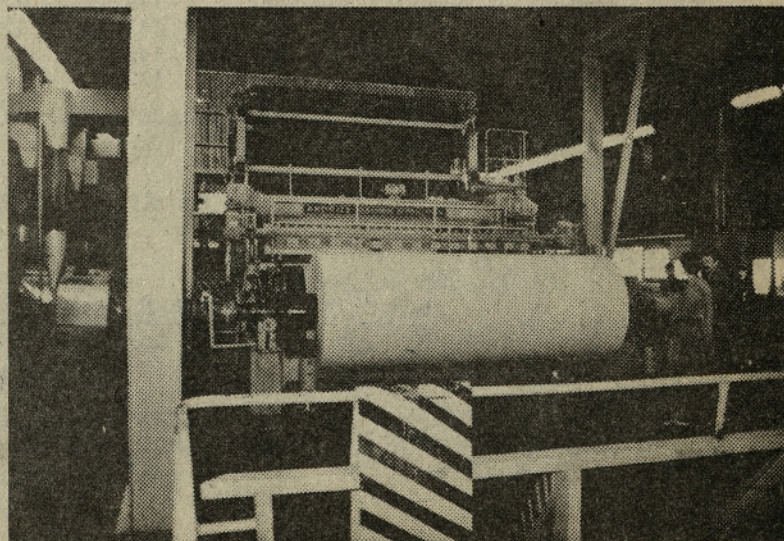
Zato smo se v sozdu že med usklajevanjem za spremembe v Zakonu dogovarjali, kako preprečiti neugodne posledice. Nekaj dobrih izkušenj za to smo že imeli, saj smo se že za leto 1983 opredelili za skupni nastop v okviru sozda pri določanju procenta razpolaganja s prilivom. Že za leto 1983 so članice sozda podpisale sporazum, ki je v izvedbi

vsaki podpisnici omogočal enako in maksimalno možno razpolaganje s prilivom (to je bilo 60 %, kasneje znižano za 13 %). Prvič se je v tak sporazum in skupno reševanje vključila cela delovna organizacija AERO.

Na izkušnjah leta 1983 je zato temeljila odločitev, da se soz GLG v okviru novih predpisov formira kot samostojna oblika. V preverjanju, ali bo taka oblika sprejeta na nivoju Jugoslavije, je v lesarstvu in gozdarstvu Slovenije sprejet dogovor, da vsi skupaj nastopimo kot oblika, dali smo ji pa ime GOLES. Sestavili smo sporazum, katerega sestavni del so bili tudi vsi potrebni izračuni ter ga tudi podpisali.

Vendar GOLES ni bil sprejet kot samostojna oblika na Skupščini interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino v Beogradu. Sprejemanje odločitev, izračunavanje in uveljavljanje korektur, oblikovanje in podpisovanje sporazuma itd. je bilo v veliki časovni stiski, saj je zakon predpisoval, da bo tista OZD, ki se ne poveže v nobeno obliko, razpolagala le še s polovico itak skopo odmerjenih priznanih potreb. To bi pa bilo za vse naše OZD s katastrofalnimi posledicami. Zato so vsi podpisniki GOLES-a pristopili k sporazumu Splošnega združenja Jugoslavije. Za vsako OZD se je izračunala družbeno priznana reprodukcijska potreba, ki pa je bila v rezultatu ugodnejša od prvih izračunov. V pritožbenem postopku je namreč uspelo uveljaviti tudi pravico do tistih deviz, ki so jih združevali v reprodukcijski verigi in se je ta partner z izjavo odpovedal tem devizam v izračunu njegovih družbeno priznanih reprodukcijskih potreb.

Nadaljevanje na 7. str.

Stroj za proizvodnjo papirja v Aeru tozd Tovarna celuloze in papirja v Goricanah pri Medvodah

Spravilo lesa v zimskih pogojih

Nadaljevanje z 6. str.

Vendar s tem naš cilj še vedno ni bil dosežen, zato smo v sozdu pripravili, podpisali in uveljavili poseben dogovor, s katerim podpisnice izražajo svojo voljo za ugotavljanje in razporejanje družbeno priznanih reprodukcijskih potreb v okviru Splošnega združenja Jugoslavije na nivoju sozda. Uveljavljanje našega dogovora pa še zdaleč ni bilo enostavno. V kolikor ne bi z nami sodelovali SISEOT in Gospodarska zbornica Slovenije, bi dogovora pri Splošnem združenju Jugoslavije ne uveljavili, saj so ga slednji ocenjevali za zapiranje v sozdu in blokiranje delovanja deviznega trga. V individualnem nastopu bi morale članice sozda na devizni trg prodati preko 1 milijon USA dolarjev, v skupnem nastopu pa ta milijon zadržijo in ga razporedijo po lastnih potrebah.

V skladu z dogovorjeno politiko sozda se večji del tako ustvarjenega deviznega priliva prenese na AERO za pokrivanje obveznosti po tujih kreditih tozda Celuloza Medvode.

Vse naše poslovne banke razpolagajo z izračunom Splošnega združenja Jugoslavije, po katerem ima sozdu GLG izračunano družbeno priznano reprodukcijsko potrebo v skupnem znesku 19,564.072 \$. Od

tega za fiksne in garantirane obveznosti 5,058.573 USA dolarjev in za uvoz reprodukcijskega materiala in združevanje 14,505.499 \$. To pa lahko realiziramo z 45,90 odstotka priliva in 4,827.410 \$ pravice za nakup na deviznem trgu, seveda ob predpostavki, da bomo izvoz povečali za 20 odstotkov. Bankam pa smo posredovali še sklep o izvajanju posameznih členov našega dogovora. S tem sklepom smo opredelili, da vsaka delovna organizacija v sozdu razpolaga z 45,9 odstotka svojega deviznega priliva in pretežni del pravice za nakup na deviznem trgu razporedili na AERO.

Članice pa z AERO-m sklepajo še anekse k sporazumu o združevanju dela in sredstev za doseganje večjega deviznega priliva, po katerih bodo AERU v letu 1984 združili 760.000 USA dolarjev. Seveda bodo članice tudi v letu 1984 združevale devize za potrebe gozdnih gospodarstev ter tudi v drugih nujnih primerih.

Za zaključek moramo ugotoviti, da je za nami uspešna akcija, ki ponovno dokazuje, da združeni v sozdu lahko uskladimo, uveljavimo in izkoristimo možnosti, ki jih sicer posamezno ne bi izkoristili.

G. R.

Članice sozda za zmanjševanje škode po katastrofalnem vetru

Katastrofalni veter v februarju je v gozdovih in lesnih obratih sozda povzročil za okrog 700 milijonov dinarjev škode. Kolegijski poslovodni organ sozda in poslovodni odbor sozda sta takoj pričeli z aktivnostmi za čim hitrejšo odpravo posledic in preprečevanje nadaljnjih škod. Tako je v sprejemanju samoupravnih sporazumov za združevanje 126.500.000 dinarjev sredstev rezerv članic sozda za pokrivanje škode pri gozdnih gospodarstvih.

Istočasno vzpodbujamo in zahtevamo enotnejšo in hitrejšo akcijo gorenjskih občin za sredstva solidarnosti ter sodelujemo z organi skladov rezerv gospodarstva. Pri organih SISEOT nam je uspelo aktivirati za 34.970.000 dinarjev deviznih sredstev rezerve. Tako je GG Bled dobilo 78.180 kanadskih dolarjev in GG Kranj 161.410 USA dolarjev za nujni uvoz opreme ali rezervnih delov. Poleg tega pa še TOMOS Koper 55.727 USA dolarjev za motorne žage za GG Kranj in GG Bled.

SISEOT-u smo tudi posredovali pobudo za oprostitev obveznosti do sklada za pospeševanje izvoza, Gospodarski zbornici Slovenije in posameznim občinam pa pobudo za zmanjševanje ali odpravo drugih obveznosti itd.

Poleg tega lesna predelava v sozdu mnogo bolj prožno prevzema gozdne sortimente. Na posameznih obratih zaradi velikega dovoza v zadnjem mesecu že prihaja do kopičenja oblovine, vendar se iščejo in vršijo ukrepi za preprečevanje zastojev.

Posledice in škoda ter problemi pri odpravi posledic vetra tako v gozdarstvu ko. v jelovski obratu v Preddvoru so seveda dolgoročne značaja.

Pričakujemo lahko zaostrovanje odnosov z zasebnim sektorjem, še večje pomanjkanje lesne surovine predvsem na področjih, ki jih je poškodoval veter, kalamitete na ogroženih površinah itd.

Vseh se pravzaprav še ne zavedamo dobro oz. jim še ne moremo določiti ne časa ne obsega, vendar bo tudi v naslednjih letih sedanjo akcijo in razumevanje potrebno nadaljevati oz. obnoviti.

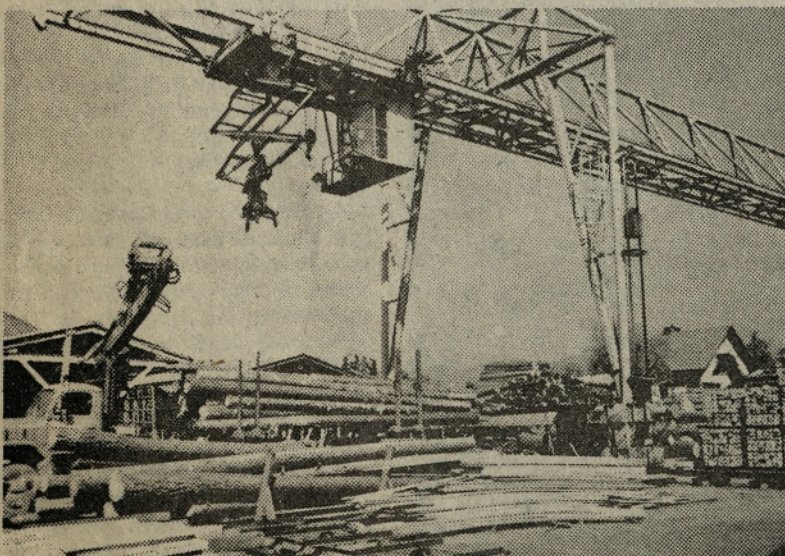
G. R.

Protest proti izvozu surovin in repromateriala

Delavski svet sozda Združeno gozdno in lesno gospodarstvo GLG Bled je na svoji seji dne 20. 4. 1984 obravnaval problematiko v proizvodnji za izvoz in sprejel naslednji protest, ki ga je naslovil na Skupščino splošnega združenja gozdarstva in industrije za predelavo lesa, celuloze in papirja v Beogradu:

Iz Jugoslavije letno izvozimo okrog 900.000 kubikov žaganega lesa in sicer od skupne proizvodnje žaganega lesa bukve 35 odstotkov, hrsta 36 odstotka ostalih listavcev 20 odstotkov in iglavcev 10 odstotkov. Izvozimo 45 odstotkov proizvodnje furnirja, 30 odstotkov proizvodnje vezanih plošč, 60 odstotkov proizvodnje panel plošč in 15 odstotkov proizvodnje ivernih in vlaknenih plošč. Vsi ti proizvodi oz. surovine se izvozijo v najboljši kvaliteti in na tržišča našim konkurentom v ponudbi končnih izdelkov. Tako se srečujemo z večkratnim problemom: manjka nam surovin za lastno proizvodnjo, sami proizvajamo iz slabše kvalitete in na tujih tržiščih se srečujemo s tujo konkurenčno ponudbo, ki dela iz kvalitetnih surovin uvoženih iz Jugoslavije. Izvoz kvalitetne surovine je torej ključni omejevalni faktor za povečanje izvoza končnih izdelkov.

Zato delavski svet sozda GLG zahteva, da se omeji oz. zmanjša izvoz lesa in furnirjev, da se za tak izvoz surovin uvedejo takse in davki ter ukinejo izvozne stimulacije in tako pridobljena sredstva usmerijo v stimulacije izvoza finalnih izdelkov.

Delavski svet sozda GLG je naslovil na Splošno združenje gozdarstva in industrije za predelavo lesa, celuloze in papirja v Beogradu protest proti izvozu lesa

V GG Kranj pospravljen že čez 60.000 kubikov lesa

Območje Gozdnega gospodarstva Kranj, v občinah Kranj, Tržič in delno Škofja Loka, je med 9. in 11. februarjem leta 1984 prizadel močan vetrolom s posledicami naravne katastrofe. Dne 10. 2. 1984 se je sestal strokovni svet, ki je takoj ukrepal. Ekipa gozdnih delavcev z mehanizacijo in transportom so 10. in 11. 2. očistile glavne komunikacije od napadlega drevja. Nudili smo tudi pomoč občanom, katerim je drevje poškodovalo stanovanjske in poslovne objekte. 13. 2. 1984 pa je bil imenovan štab za odpravo posledic naravne katastrofe, ki je ugotovil sledeče:

Ocenjeno je bilo, da je poškodovanega in podrtega drevja okrog 102.000 kubikov lesne mase, od te količine je podrtega lesa v zasebnem sektorju približno 60 odstotkov, v družbenem sektorju pa 40 odstotkov. Večina podrte lesne mase so iglavci. Ocenjena je škoda v višini 300 do 350 milijonov dinarjev.

Podatki o posledicah katastrofe so bili takoj po seji štaba posredovani izvršnim svetom občinskih skupščin Kranj, Tržič in Škofja Loka, Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Republiškega štabu za odpravo naravnih

katastrof.

Na podlagi ocene stanja je štab pripravil 21. 2. 1984 ukrepe za sanacijo te naravne katastrofe, ki so jih sprejeli tudi delavski sveti temeljnih organizacij in 28. 2. 1984 tudi Svet delavcev in kmetov našega sozda.

Sprejeti ukrepi so bili grupirani v tri kategorije:

1. Vrsta ukrepov za organizacijo in izvajanje neposredne sanacije (poseka, spravila in odvoza):

— izdelana so bila navodila za odpravo posledic v zasebnem in družbenem sektorju; posebna pozornost je veljala sanaciji zasebnega

sektorja, kjer naj se GG vključi z vsemi možnimi kapacitetami (posek, spravilo, odvoz),

— za nemoten potek dela so samoupravni organi sprejeli, da velja za vse delavce, ki delajo v sanaciji, podaljšan delovni dan, da so vse sobote do vključno maja delovne, da se po potrebi opravijo prerazporeditve strokovnih delavcev iz ene temeljne organizacije v drugo, kar velja enako za DSSS,

— takoj je potrebno pričeti z izgradnjo komunikacij na poškodovanih področjih,

— opravljeni so bili vsi razgovori s kupci tega lesa, ki so pokazali veliko mero pripravljenosti pomagati GG-ju,

— poslani so bili zahtevki na občinske skupščine o spremembah osnov za obračun davka od gozdov kmetom, prizadetih po naravni nesreči,

— pri proizvajalcih motornih žag, traktorjev in vitlov smo s pomočjo Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano posredovali kmetom-lastnikom gozdov motorne žage in traktorje.

2. Program pokrivanja škode po vetrolomu

Program je sestavljen iz sledečih elementov:

— večji stroški proizvodnje in izguba na kvaliteti lesa,

— večji obseg obnovitvenih in gojitvenih del,

— dodatne naložbe v opremo in gozdne komunikacije.

V pokrivanje nastale škode so vključeni:

— rezervni sklad GG

— skupne rezerve GG v občini in republiki

— rezervni sklad članic sozda

— skupne rezerve članic sozda v občini in republiki

— republiška sredstva solidarnosti.

Vse akcije so v teku in obstoji realna možnost, da bomo vsaj del predvidenih stroškov pokrili iz teh virov.

3. Delo na strokovni pripravi biološke sanacije in obnovitvi ureditvenih laboratorijev.

Štab za odpravo posledic naravne katastrofe je na svoji seji dne 4. 5. 1984 podal celovito oceno o poteku sanacije. V osmih tednih, kar intenzivno poteka sanacija po vetrolomu poškodovanih gozdov je bilo do konca aprila 1984 pospravljen okrog 50.000 kubikov lesne mase.

Štab ocenjuje, da je bilo v tem kratkem razdobju kljub vremenskim neprilikam opravljeno pomembno delo. Ob tej priliki je izrekel polno priznanje delavcem GG Kranj in posebej kmetom-lastnikom gozdov, ki so pokazali izredno pripravljenost sodelovanja in izredno aktivnost pri samem pospravljanju vetroloma.

Kljub uspešnemu poteku akcije pa ostajajo nekatera področja aktivnosti na isti ravni kot ob začetku akcije:

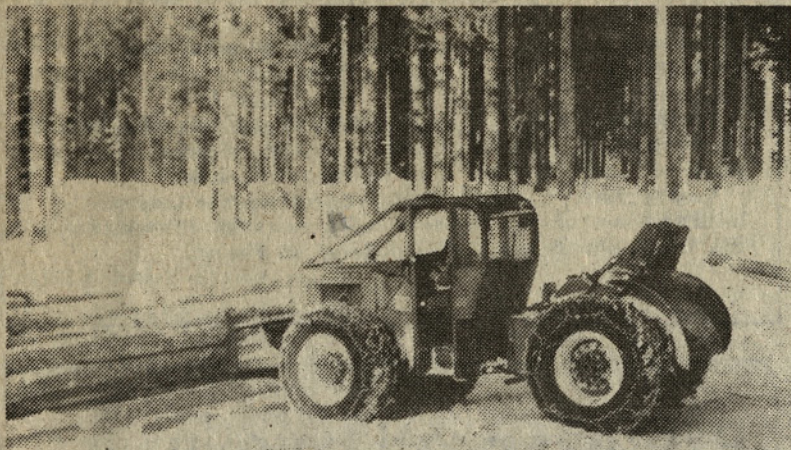
— zahteve po motornih žagah in traktorjih so še vedno velike, predvsem gre pri teh nakupih za devizno soudeležbo. Ker GG ob zmanjšanem izvozu nima deviz, je potrebno iskati rešitev ali v združevanju deviz z uporabniki lesa ali širše družbene skupnosti,

— finančno pokrivanje škode se je ustavilo na nivoju občine. Pridobili smo samo predčasno odpoklicane občinske rezerve GG in članic sozda, pridobili smo nekaj kreditov Ljubljanske banke in SIS za gozdarstvo SR Slovenije ter nekaj deviz SISEOT. Pridobivanje sredstev na ravni SRS pa bo kot vse kaže problematično. Štab je bil mnenja, da tako reševanje ne bo prispevalo k sanaciji in da bo v perspektivi brez dvoma ogroženo poslovanje GG Kranj,

— trenutno predstavljajo ozko grlo sanacije kamioni, zato smo se na štabu dogovorili, da takoj pokrenemo že dogovorjeno akcijo o pomoči slovenskih gozdarjev.

Vodstvo delovne organizacije z družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi se zaveda kritične situacije, ki je nastala ob tej naravni katastrofi. Ne glede na tak položaj pa smo prepričani, da bomo z maksimalnimi naporji delavcev GG-ja in v še tesnejšem sodelovanju s kmeti-lastniki gozdov ter ob pomoči širše družbenopolitične skupnosti prebrodili omenjene težave.

M. M.

Za spravilo lesa po vetrolomu so bili uporabljeni sodobni stroji in mehanizacija

Pogled na del gozda, ki ga je v noči iz 6. na 7. februar letos popolnoma uničil katastrofalni veter, kakšnega ne pomnijo niti najstarejši prebivalci Gorenjske

Pospravilo vetrolomov na Gozdnem gospodarstvu Bled

Vetrolo — so bili stalni spremljevalci pri gospodarjenju z gozdovi. Takega vetra, kot je divjal od 9. do 11. februarja letos, pa nihče od sedanje generacije ne pomni.

Uradna ocena o količini vetroloma je zaenkrat 128.000 kubikov lesa in sicer 58.500 kubikov v družbenih in 69.500 kubikov v zasebnih gozdovih. Že sedaj pričakujemo, da bo vetroloma več. Pri evidentiranju se pozneje pokaže, da so posamezna drevesa razrahljana, nagnjena, da imajo potrgane korenine.

To pot so večjo škodo utrpeli torej zasebni gozdovi. Povsem so uničeni nižinski gozdovi od Begunj do Črnivca — Široka dolina. Drevje je večinoma prelomljeno, preklano — le manj je dreves podrtih s koreninami. Tako izgleda, kot bi skozi gozdove letel avion in s krili porezal drevje. Nekaj kmetom — lastnikom gozdov je veter podrl od 1.000 do 2.000 kubikov lesa. V družbenih gozdovih je največ škode v Grofiji — to so nižinski gozdovi ter v visokogorskih gozdovih na Mežakli in na Pernikih. Tam je drevje pretežno podrt s koreninami vred.

Svet delovne organizacije je imenoval štab za odpravo posledic neurja. Takoj so bile na vsem območju ustavljene vse redne sečnje, vse sile pa usmerjene v odpravo posledic vetrolomov. Enoti Radvljica so priskočile na pomoč delavci iz Bohinja in Jesenic z vso potrebno mehanizacijo.

V zasebnih gozdovih se pospravilo vetroloma rešuje na več načinov. Nekateri lastniki gozdov, ki so vajeni tega dela, so se lotili izdelave sami. Marsikdo se loti sam, pa kmalu obupa in pride po pomoč na GG. Predvsem oddajo zasebni lastniki posek in spravilo GG v grdih terenih, v katerih sami nimajo primerne pravilne mehanizacije. V takih terenih je večkrat proizvodnja kombinirana. Posek opravijo lastniki gozdov sami, spravilo pa oddajo GG. Do konca aprila je GG Bled prevzel od zasebnih lastnikov 22.000 kubikov lesa na panju.

Da bi pospešili izdelavo vetroloma v zasebnih gozdovih, je razpisama odškodnina. Če lastnik gozda poseka in spravi les do kamionske ceste sam, se mu prizna po kubiku neto prevzetega lesa odškodnina:

za podrt drevje — 600 din/m³
netto
za polomljeno drevje —
900 din/m³ netto

Če GG prevzame les na panju (podružbljena proizvodnja), se lastniku prizna po kubiku neto prevzetega lesa odškodnina v višini:

za podrt drevje — 400 din/m³
za polomljeno drevje —
600 din/m³

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Radvljica je

na predlog GG izdal vsem lastnikom gozdnih parcel, kjer je katastrofalni veter podrl drevje, odločbo, da so dolžni do konca aprila 1984 posekati, izdelati in spraviti podrt les do kamionske ceste. Če lastnik gozdov do konca aprila ni opravil predpisanih ukrepov, pooblašča GG, da to naredi GG na stroške lastnikov gozdov.

Delovna organizacija je lastnikom gozdov priskočila na pomoč tudi z nabavo motornih žag. Pogoji za nakup motorne žage je bil, da lastnik gozda odda GG določeno količino lesa.

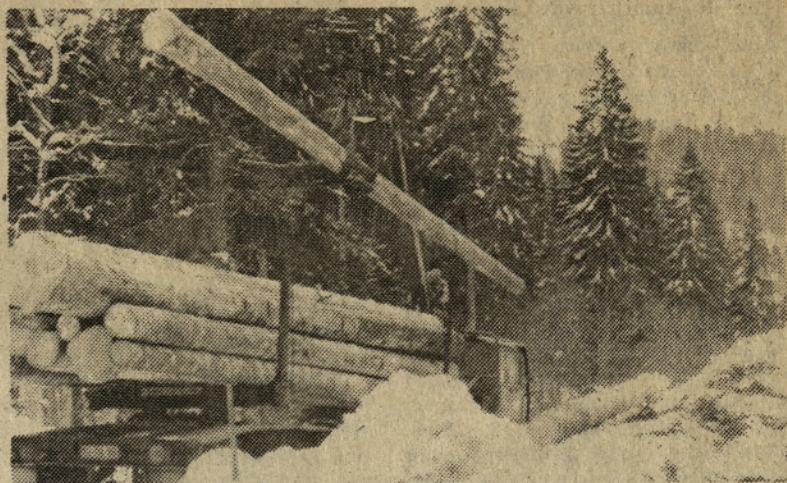
Iz sosednjega Tolminskega GG je prišla skupina 8 sekačev z dvema zgibnikoma. Prevzeli so 4.000 kubikov lesa za posek in izdelavo. GG Bled se dogovarja z GG Tolmin še za eno tako skupino, ki bi prevzela še 4.000 kubikov.

Da bi čimprej odpravili posledice vetra, je bil za vse, ki so delali na izdelavi vetroloma, spremenjen delovni koledar. V mesecih marec, april in maj so bile vse sobote delovne. Izkoristiti je bilo treba čas, ko ljudje — polproletarci še nimajo toliko dela na polju.

Do konca aprila je bilo pripeljana na obe mehanizirani skladišči 38.000 kubikov lesa vetrolomov. GG Bled ima dve mehanizirani skladišči. Eno v Bohinju, drugo je na Rečici pri Bledu. To drugo na Rečici je na srečo začelo polno obratovati v preteklem letu. Vsi vetrolo — so bliže skladišču na Rečici. Vendar je treba les voziti na obe skladišči, saj je še za obe skladišči lesa preveč. Zaenkrat delata skladišči podaljšani delovni čas.

Problem dodelave lesa na skladiščih je v slabši kvaliteti vetrolomnega lesa kot je to pri rednih sečnjah. Les, zlasti manjših dimenzij, je podrt v več plasteh. Spodnja drevesa je težko obrniti. Zato prihaja na skladišča tudi kosmat les (z vejami vred). V manjših sestojih je ponekod toliko plasti drevja, da morajo sekači dvakrat skozi. Najprej sekači izdelajo zgornje dostopne plasti drevja. Ko traktorji ali vitle izdelani les spravijo iz gozda, sekači izdelajo še spodnje plasti.

Škoda od vetrolomov je ogromna in je zaradi večjih stroškov izdelave, zaradi slabšega izpla, zaradi pregodnje likvidacije sestoj in zaradi umetne obnove in nege še toliko

Zaradi čimprejšnje odprave posledic vetra so bile v marcu, aprilu in maju vse sobote delavne

večja. Skupna škoda se ceni na 2.960,00 din po kubičnem metru lesa. Škodo bo najprej krila delovna organizacija iz rezervnega sklada. Nadalje potekajo razgovori z odjemalci lesa, da priskočijo na pomoč s svojimi rezervnimi skladi, to so LIP Bled, Aero Medvode in tovarna celuloze Krško.

V občini Radvljica so zračunali, da znaša škoda po vetru nad 3 odstotke narodnega dohodka. Zato ob občina zaprosila za pomoč iz repu-

bliškega rezervnega sklada. Poleg škode v gozdovih je veter povzročil še škodo na električnih vodih in na stavbah.

Za transport lesa iz gozda bo potrebno mimo plana zgraditi 6 km novih cest in utrditi 5 km obstoječih cest. Zaradi teh gradenj bo treba zmanjšati obseg gradenj drugod. Ta ukrep narekujejo kapacitete gradbenega obrata in seveda finance.

JOŽE PODLOGAR

Spravilo lesa je bila zelo zahtevna in odgovorna naloga tako za gozdarje kot za lesarje

Delo začasnega poslovnega odbora sozda GLG

Na seji DS sozda 22. 12. 1983 je bil sprejet sklep o imenovanju začasnega poslovnega odbora sozda GLG za obdobje šestih mesecev. Do tega sklepa je prišlo zaradi prenehanja mandata kolegijem poslovnemu organu. V začasni poslovodni odbor so bili kot člani imenovani Franc Bajt, Štefan Čadež, Leopold Ilovar in Miloš Martinovič ter Rok Gašperšič kot predsednik.

Poslovodni odbor je v preteklem obdobju deloval intenzivno, saj so cilji združevanja v sozd, problematika za doseganje teh ciljev in tekoča gospodarska in druga problematika to terjali. Izstopale so predvsem naloge iz gospodarsko-finančnih področij, investicij, izvozno-uvozna in devizna problematika, problematika po katastrofalnem vetru, reševanje kadrovske problematike in sprejemanje sprememb samoupravnih aktov, planiranje za leto 1984, področje medsebojnih odnosov pri pridobivanju prihodka od cen do izvrševanja planskih obveznosti za dobave surovin itd.

Začasni poslovodni odbor je imel mandat le do 30. 6. 1984. Do tega časa bi moral biti imenovan poslovodni odbor. Prisotna je skrb, da

vseh postopkov zaradi zavlačevanj ne bo mogoče izpeljati v roku, saj so se že ponovitve referendumov o spremembah sporazuma o združitvi zavlekle čez določeni rok, vleče se postopek za pridobivanje mnenj družbenopolitičnih organizacij za posamezne kandidate itd.

Sodelovanje članov začasnega poslovnega odbora je bilo kljub zaodlitvam v lastnih delovnih organizacijah zelo dobro.

Seje je imel začasni poslovodni odbor praviloma vsak petek, na sejah pa so po potrebi sodelovali tudi poslovodni organi ostalih članic sozda. O svojem delu je poročal poslovodni odbor kolegiju poslovodnih organov sozda in delavskemu svetu, kjer so potrdili njegovo doseganje dela in sprejete sklepe.

R.G.

Kako je s cenami po odmrznitvi

Iz ankete med našimi delovnimi organizacijami ugotavljamo, da so cene končnim proizvodom sozda v letu 1983 narasle povprečno za 23 odstotkov, cene vhodnih materialov, energije in storitve drugih pa za okrog 36 odstotkov. V zadnjem procentu pa niso upoštevane še druge oblike zviševanja cen od deviznega deleža, udeležbe v dohodku, nespoštovanje kvalitativnih razredov itd. V kolikor bi se tudi naše prodajne cene povečale za enak procent kot vložek v proizvodnjo, bi bil celotni prihodek večji za okrog 1,2 milijarde dinarjev. Za podoben znesek bi bil večji tudi dohodek.

Našim delovnim organizacijam je uspelo cene spremeniti takoj po odmrznitvi v mesecu juliju 1983 ter še enkrat proti koncu leta. Slednje možnosti niso bile povsod enako izkoriščene, saj se je že postavljalo vprašanje o sprejemljivosti potrebnih cen za tržišče. V nihanju med dvigom cen ali zadržanjem je marsikoga presenetila nova zamrznitev v mesecu decembru, tej pa še poziv, da se cene vrnejo na raven 19. 12. 1983.

Kljub zamrznitvi so se cene reprodukcijemskemu materialu v SRS v prvem kvartalu letos povečale že za 5 odstotka, oziroma cene industrijskih izdelkov za 4,8 odstotka.

Z odlokom o pogojih in načinu oblikovanje cen od 26. aprila letos je zamrznitev odpravljena. Gospodarstva ni uspavala napoved o prostem oblikovanju cen po tržnih pogojih, medtem ko so potrošniki reagirali s stihijo nakupovanja. Program zmanjševanja inflacijske stopnje dopušča za leto 1984 le poprečno 30-odstotno povečanje.

Temu je prilagojena politika gibanja cen in na osnovi te program premikov cen po posameznih panogah in po dinamiki.

Pri sestavi programa premikov cen so upoštevali svetovne cene in položaj panoge.

Kaj na področju cen lahko pričakujejo in storijo naše delovne organizacije?

Proizvodnja žaganega lesa in plošč, proizvodnja in predelava papirja ter gozdni sortimenti so razporejeni v režim, ki zahteva, da se za spremembo cen dogovorijo dobavitelj — proizvajalec in koristnik — kupec s sporazumom, ki ga pred uporabo novih cen posredujejo Zvezni skupnosti za cene. Pri oblikovanju nove cene pa je potrebno upoštevati kriterij svetovne cene (če se dotični proizvod izvaža ali uvaža) in dohodkovni položaj proizvajalca proizvoda v primerjavi z ostalimi v panogi oz. gospodarstvu. Ker kriteriji in sporazum dopuščajo povečanje cene, bo to v letu 1984 za gozdne sortimente v povprečju le največ 30 odstotkov, za žagan les 19,5 odstotka, za furnirje 27 odstotkov, plošče v povprečju 36 odstotkov itd. To so le povprečja, iz dosedanjih izkušenj pa sklepamo, da bodo rezultati spremembe cen v višjih odstotkih.

Za lesno industrijo je s programom predvideno, da bomo pohiš-

tvenim izdelkom lahko cene povečali za 21 odstotka, stavbnemu pohištvu za 30 odstotkov, leseni embalaži za 16 odstotkov, ladijskemu podu za 38 odstotkov, itd. Tudi ti odstotki so v povprečjih in bodo realne podražitve po posameznih izdelkih zato različne. Za te izdelke proizvajalec mora obvestiti Republiško skupnost za cene s posebnim obvestilom v osmih dneh po uporabi cene, dvig cene pa mora opravičiti z razdelavo kriterijev, kot predpisuje odlok in zakon.

Veliko naših izdelkov pa se proizvaja po individualnih naročilih. Za te izdelke je predpisana le pogodba med kupcem in proizvajalcem, ter da je cena iz sklenjene pogodbe dokončna in se ne more povečati. Odlok obravnava tudi oblikovanje cen novim proizvodom ali proizvo-dom, ki jih posamezna delovna organizacija prvič uvršča v svoj program, pa jih izdeluje že drug proizvajalec.

Program predpisuje tudi dinamično spreminjanje cen, tako n.pr. pohištvo v prvem polletju lahko podražimo le za 9 odstotka, v drugem pa za 12 odstotka, itd. V izvajanju je še polno nejasnosti. Sprejetih je že nekaj načel, n.pr. da tisti, ki je v letu 1983 dvakrat podražil, v prvem polletju tega leta ne more dvigniti cene ali v okviru Splošnega združenja LES je sprejet dogovor o izločitvi 1 odstotka možne podražitve kot rezerva za tiste delovne organizacije, ki v primerjavi z neko drugo delovno organizacijo v ceni za podoben izdelek bistveno zaostajajo ipd.

Končna ugotovitev je ta, da se tudi na področju cen ne moremo rešiti vedno večjega administriranja, da zopet ne bodo realizirani obeti, da bi boljšim in kvalitetnejšim izdelkom lahko realizirali višjo ceno, itd. Vsekakor tak odlok o odmrznitvi in način reševanja cenovne problematike ni nastal kar tako, kljub temu so odmiki od pričakovanega in normalnega preveliki.

Tudi v sozdu se bomo še naprej morali povezovati in dogovarjati za cene. Uspešno se to dosega za lesne ostanke, za žagan les in gozdne sortimente pa se od nastalih prevelikih razlik kar ne moremo odmakniti. Ostale medsebojne dobave, ki so zadeva dvostranskih poslov med članicami, pa se pogoji skupaj s ceno določajo s sporazumom ali pogodbo.

G. R.

Fiksne in garantirane obveznosti do tujine v letošnjem letu

Pri nas se nekaj zadnjih let precej govori in piše o naši zadolženosti, najemanju kreditov in odplačevanju le-teh ter do obveznostih do tujine. Krediti in obveznosti se v največji meri nanašajo na zadolženost delovnih organizacij. Kot pomemben podatek tokrat objavljamo višino fiksnih in garantiranih obveznosti sozda GLG do tujine, ki zapa-dejo v letošnjem letu. Skupne obveznosti tozda znašajo nekaj več kot 5 milijonov dolarjev, od tega pa odpade velika večina, to je 4,36 milijonov dolarjev, od tega pa odpade velika večina, to je 4,36 milijona dolarjev na Aero Celje. Oglejmo si tabelo:

ZLIT Tržič	40.265 USA dolarjev
LIP Bled	364.731 USA dolarjev
Alpes Železniki	225.072 USA dolarjev
Jelovica Škofja Loka	61.013 USA dolarjev
AERO Celje	4.367.492 USA dolarjev
SKUPAJ	5.058.573 USA dolarjev

Velika večina obveznosti do tujine odpade na Aero

Obnovljen obrat Celuloze v Medvodah

Po 25. letih, ko je tovarna Celuloze v Medvodah leta 1959 sodelovala na vsejugoslovanskem natečaju za izgradnjo tovarn celuloze in papirja, se šele uresničujejo načrti o postavitvi nove kuharije v tovarni celuloze in papirja v Goričanah pri Medvodah. Na tem natečaju je tovarna sodelovala s projektom postavitve nove linije za proizvodnjo celuloze in papirja. Projekt je bil guben, toda le pod pogojem, da se bo vršila etapna izgradnja. Ob tem natečaju so bile odobrene izgradnje tovarn celuloze in papirja v Zagrebu, Plaškem, Drvarju, Sremski Mitrovici, Ivankogradu in v Vladičnem Hanu. Vse navedene tovarne so bile zgrajene, le najstarejši tovarni celuloze v Jugoslaviji ni bilo dano, da bi modernizirala svojo proizvodnjo. Zgrajena je bila le priprava kisline, sortirnica celuloze in šele pozneje tudi belilnica.

Tovarna celuloze v Zagrebu, ki je bila zgrajena v letih 1962-63 je postala osnova za rekonstrukcijo tovarne celuloze v Goričanah. Po 25. letih je željena oprema prišla v Medvode, toda ne nova ampak že rabljena iz likvidirane tovarne celuloze v Zagrebu. Koncept rekonstrukcije iz leta 1959 oziroma 1960 se ni spremenil, ravno tako tudi ne tehnologija. Oprema iz Zagrebačke tvornice papira, je bila v celoti prepeljana v Medvode, servisirana iztrošeni deli pa dopolnjeni z novo opremo. Povsem nov del je pralnica celuloze, kjer smo se odločili za sistem difuzerskega pranja, ker smo s tem znižali obseg investicije, tehnološko pa bomo dosegli enake efekte proizvodnje kot na filtrih, izkoristek luža pa tudi ne bo slabši.

Kljub temu, da tovarna ostane še naprej na starem kalcijevem postopku, je postavljena dovolj moderna in avtomatizirana kuharija, kjer bo možno dosegati ugodne tehnološke rezultate z maksimalno regeneracijo SO_2 plina in toplote, ugodnimi energetske izkoristki in ugodnimi izkoristki lesne mase. Izgradnja nove kuharije in pralnice pa bo omogočala drugo fazo izgradnje, to je rekonstrukcijo oziroma povečanje proizvodnje pinitana, oziroma produktov na bazi lignosulfonatov. Bodoča proizvodnja pinitana bo lahko znašala 20.000 ton suhih produktov letno, s tem bo rešeno tudi vprašanje čiščenja odpadnih vod, seveda bomo do takrat vode le kondicionirali in tako spuščali v kolektor. To pa pomeni, da bodo že

v tej fazi združene vse odpadne vode celuloze na vodočistilnem bloku od koder ne bodo otekale v Soro.

Zaradi delno povečane proizvodnje je bilo potrebno razširiti linijo sortiranja nebeljene celuloze, kjer so postavljene dodatne naprave iz Zagrebačke tvornice papira in nova fina sortacija celuloze. Belilnica celuloze ni povečana, ker se ocenjuje, da bo na obstoječi možno obeliliti tudi povečano proizvodnjo celuloze.

Priprava lesa je dopolnjena, predvsem z novimi transportnimi napravami za transport sekancev na deponijo in iz deponije v kuharijo. Vse transportne trakove in dozirane polže je izdelala in montirala Strojna tovarna Trbovlje.

Strojne, elektro in gradbene projekte je izdelal Industrijski biro Ljubljana, montažo je vršila Hidromontaža iz Maribora, gradbena dela pa SGP Tehnik Škofja Loka. Vsi investicijski stroški bodo znašali približno 300 milijonov dinarjev, ocenjuje pa se, da bi celotna investicija znašala, v kolikor bi bilo potrebno kupiti novo opremo, med 700 in 800 milijonov dinarjev.

Tovarna celuloze v Goričanah še vedno ostaja najmanjša tovarna celuloze v Jugoslaviji, toda integrirana proizvodnja celuloze in papirja in seveda predelava odpadnega luža v visoko kvalitetne kemijske proizvode, ji omogoča tudi v prihodnje rentabilno poslovanje, s tem pa tudi nadaljnji razvoj tovarne, predvsem na področju specialnih tehničnih papirjev.

FRANC MLAKAR

Investicija v tovarni celuloze in papirja v Goričanah je znašala 300 milijonov dinarjev

Prilagajanje zahtevam tržišča

Program novih vrat iz Mojstrane

Vse večje zahteve tržišča so botrovale temu, da se je LIP BLED — tozdr lesna predelava Mojstrana leta 1980 znašla v neugodnem položaju. Zastarela strojna oprema ter utesnjeni delovni prostori so bili povod za rekonstrukcijo proizvodnje vhodnih in garažnih vrat. Tudi nizka produktivnost ter obstoječi program sta narekovala tehnološke spremembe v proizvodnji.

Gradbena dela so se pričela leta 1981. Že v lanskem letu pa je bila rekonstrukcija zaključena; zgrajena je bila nova proizvodna hala v izmeri 1.800 kvadratnih metrov z lakirnico in kotlovnico z dvema sušilnicama. Vsi ti objekti so bili zgrajeni poleg stare proizvodne hale, v kateri je

nacija s furnirjem. Tako bi lahko koristili tudi slabšo kvaliteto lesa, katerega bi nato oblepili s furnirjem. Izvedba vrat bo v različnih variantah, tako da bo kupcu dana velika izbira asortimana. Vrata bodo tudi površinsko obdelana z lazurnimi premazi, tako da bodo zaščitena proti zunanjim vremenskim vplivom.

Premazi bodo taki, da bo možna še nadaljnja površinska obdelava, v kolikor bo kupec želel dobiti zaželjene barvne tone. V lanskem letu smo na zagrebškem jesenskem velesejmu že predstavili nekatere tipe vrat iz tega proizvodnega programa. Ocena je bila pozitivna od strani kupcev. Ta vrata smo izdelali v Moj-

Nov proizvodni program izdelave vhodnih in garažnih vrat je bil že lansko leto predstavljen na jesenskem mednarodnem zagrebškem velesejmu.

sedaj skladišče repro-materiala in končnih izdelkov. S tem so bili dani pogoji, da se v Mojstrani lahko prične s proizvodnjo zahtevnejših izdelkov in takih, ki so zanimivi za domačem in tujem tržišču.

Cilj nove investicije je bil ta, da se prične izdelovati masivna vhodna in garažna vrata. Za tak program je precej interesa tudi na zunanjem tržišču, kar je tudi velikega pomena. Vrata so bogatejša in tudi cenovno interesantna. Izdelovali naj bi jih iz smrek, macesna, bora in hrasta. Skratka v proizvodnjo bi vključili predvsem domač les in mu tako dali primerno mesto. Program masivnih vhodnih in garažnih vrat zahteva večjo strokovnost pri izdelavi. Tudi vložnega dela je več. Konstrukcija vhodnih in garažnih vrat bo temeljila predvsem na masivi, ker je treba tudi v bodoče računati, da se bo gradnja stanovanj zmanjšala in seveda s tem tudi količine izdelkov.

Z ozirom na slabo kvaliteto masivnega lesa bo možna tudi kombi-

strani na obstoječi strojni opremi, kajti vsi ostali novi stroji še niso bili dobavljeni. Tako predvidevamo, da bomo v letošnjem letu že pričeli s serijsko proizvodnjo novega programa masivnih vhodnih in garažnih vrat. Najprej bomo pričeli s smrekovim programom in nato še z drugimi drevesnimi vrstami.

S pričetkom nove proizvodnje bomo opuščali star program in postopoma uvajali novega. Seveda pa se bomo morali prilagajati tržišču in prepričan sem, da bodo tudi rezultati ugodni.

Tako smo v Mojstrani pred pomembno nalogo, ki nas čaka v letošnjem letu. Treba bo napeti vse sile, da bo cilj dosežen. To je odvisno od nas vseh, kajti le s skupnimi močmi lahko računamo na uspehe. Res, da smo v obdobju krize, vendar je treba vedeti, da kljub temu moramo še z večjo zavzetostjo stremeti za doseganjem planinskih obveznosti in zastavljenih razvojnih ciljev.

Anton Noč

izvozu je namenjeno 50 odstotkov proizvodnje

Aktiviranje tovarne fonskega in garniturnega pohištva

Investiranje v posodobitev in razširitev proizvodnih zmogljivosti je v času recesije in pomanjkanja finančnih sredstev precejšen zalogaj za veliko večino delovnih organizacij. Kljub temu smo se za investicijo v Alplesu določili iz dveh razlogov.

1. Da izboljšamo delovne pogoje, ki v prostorih zgrajenih takoj v povojnih letih niso več zadoščali niti osnovnim zahtevam varstva pri delu. Infrastruktura (garderobe, sanitarije, ogrevanje, prezračevanje) je bila neurejena.

2. Da si ustvarimo možnost povečanja obsega proizvodnje, predvsem programov za izvoz. Povečanje bomo morali doseči samo z novo modernejšo tehnologijo, saj na zaposlovanje nove delovne sile ne moremo računati.

Prav drugi razlog nam je narekoval, da smo se odločili za nov proizvodni program, ki ga sestavljajo:

— fonsko pohištvo (TV in radio ohišja, zvočniki)

— izvozni program (mizne plošče, klubske in jedilne mize, kosovni program v kombinaciji ploskev-masive)

— program za domači trg (nekateri elementi pohištva DOM).

Rekonstrukcijo tozda smo pripravljali več let. Zaradi zaostrenih pogojev investiranja v zadnjih letih, smo se prav v zaključni fazi priprav srečevali z raznoraznimi problemi kot so:

— pridobivanje soglasij inštituta za ekonomiko investicij pri Ljubljanski banki, Republiške komisije za oceno investicij, Narodne banke Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino in drugih inštitucij,

— zagotavljanje finančnih sredstev,

— iskanje ugodnih kreditnih aranžmajev za uvoz strojne opreme.

S precejšnjimi naporji smo uspeli premostiti navedene probleme in v novembru 1982 je gradbeno podjetje SCT Ljubljana, ki smo ga izbrali za glavnega izvajalca del pričelo s pripravljalnimi deli. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev so gradbena dela lahko opravljali tudi v zimskem času, kar je bila za izvajalca del velika prednost, saj je bil pogodbeni rok za tako obsežno in specifično delo zelo kratek. Investicija je bila specifična v tem, da je bilo potrebno graditi nov del objekta z zakloniščem, adaptirati obstoječo proizvodno halo, v kateri je, razen v juliju, tekla proizvodnja in porušiti del proizvodnje ter na istem mestu postaviti nov objekt. Z velikim razumevanjem vseh izvajalcev del in naših delavcev, ki so skoraj pol leta delali v nemogočih razmerah, smo uspeli zaključiti gradbeno obrtniška dela v pogodbenem roku, to je do 31. oktobra 1983.

Dovoljenje za poizkusno obratovanje smo si pridobili v avgustu 1983 in takrat smo pričeli tudi s proizvodnjo v novih in adaptiranih prostorih. Čeprav do tega časa

nismo uspeli uvoziti strojne opreme (zaradi vsemogočih administrativnih ukrepov) lahko rečemo, da smo pričeli z aktiviranjem investicije. Strojno opremo, ki jo narekuje nov proizvodni program smo uvozili konec lanskega leta, zmontirali v januarju, v marcu pa je na nekaterih strojih že stekla redna proizvodnja. Nekaj težav imamo še s tehnologijo površinske obdelave, ki temelji na novih materialnih in drugačnem sistemu sušenja. Gre za lake, ki se sušijo s pomočjo ultravijolične svetlobe, ki utrdi nanos laka v nekaj sekundah. Prav ta del proizvodnje nam trenutno predstavlja ozko grlo v tehnološkem procesu. Posledice teh težav pa se kažejo predvsem v nespoštovanju dobavnih rokov in v večjih stroških proizvodnje.

Ko bo v celoti aktivirana vsa nova tehnologija bomo glede na razpoložljive kapacitete izdelovali 50 odstotkov pohištva za izvoz, 30 odstotkov fonskega pohištva in 20 odstotkov pohištva za domači trg. Vrednostno se bo proizvodnja v letošnjem letu povečala za indeks 178 in bo znašala 582 milijonov dinarjev. Izvoz bo v letošnjem letu znašal 1,3 milijona dolarjev.

Skupna vrednost investicije (gradbeno-obrtniška dela, nova strojna oprema, obratna sredstva) znaša 282 milijonov dinarjev, od tega je 56 milijonov dinarjev lastnih sredstev in 23 milijonov dinarjev združenih sredstev, ki so jih združile članice sozda GLG, razen ZLIT-a Tržič in Gozdnega gospodarstva Bled.

Vsa ostala sredstva so krediti in jih bo potrebno vrniti v petih letih, saj jih je večina najeta za to dobo. Te obveznosti bo možno pokriti le z doseganjem planirane proizvodnje in s tem planiranega dohodka. Škoda je le, da so trenutne gospodarske razmere zelo neugodne in take bodo verjetno še nekaj let. To pa sovпада z zagonom naše investicije, ki bo zato še težji. Rezultati bodo verjetno nekoliko zaostajali za planiranimi, kar pa ne sme biti razlog, da bi nov obrat posloval pod mejo rentabilnosti.

Brane Mohorič

Sklepi akcijske konference OO ZK sozda GLG

1. Ugotavljamo, da so doseženi poslovni rezultati zadnjih desetih let uspešni in trdimo, da smo jih realizirali tudi pod pogojem, da smo združeni v sozd. Zato je prav v tem času zaostrenih gospodarskih pogojev pomembno, da nadaljujemo z doslednim izvajanjem združevanja in povezovanja večje splošne in poslovne pomembnosti sozda GLG s ciljem uspešnejšega razvoja lesne industrije in gozdarstva Gorenjske.

2. Temeljna naloga vseh komunistov je povečevanje proizvodnje, povečevanje izvoza, zmanjševanje stroškov, boljše izkoriščanje proizvodnih naprav, lastnih surovinskih virov, časa in energije za zagotovitev boljših rezultatov gospodarjenja in s tem večje razvojne možnosti vseh članic sozda GLG.

3. Komunisti sozda GLG ponovno ugotavljamo, da je naša skupna in enotna naloga uresničevanje Samoupravnega sporazuma o združitvi, vključno z vsemi cilji združevanja.

Poslovodni organi morajo zagotoviti vse pogoje za uresničevanje Samoupravnega sporazuma in ciljev združevanja ter skrbeti za njihovo realizacijo in določiti njihovo prioriteto po pomembnosti in možnosti.

Komunisti poudarjamo poseben pomen skupnega planiranja ter enotnega informacijskega sistema za razvoj sestavljene organizacije.

4. Uresničevanje nalog, ki izhajajo iz Samoupravnega sporazuma o združitvi, bomo upoštevali pri kadrovanju za odgovorne delavce naloge v temeljnih in delovnih organizacijah ter SOZD, kar se upošteva in odraža v mnenjih družbenopolitičnih organizacij. Zato se oblikujejo posebna enotna merila. Nosilec za oblikovanje predloga meril je pristojni koordinacijski odbor.

5. Komunisti GLG zahtevamo, da poslovodni odbor izdela analizo o izpolnjevanju samoupravnih splošnih aktov v sozdu do 31. oktobra 1984.

6. Ugotavljamo, da je za uspešno delo sozda GLG potrebno sozd kadrovske in organizacijske okrepiti. Ugotavljamo, da je sedanja problematika zelo kritična, predvsem v delovni skupnosti skupnih služb, zato je potrebno takoj imenovati poslovodni odbor v skladu z veljavnim

sporazumom o združitvi v sozd (4 člane in predsednik). Polna zasedba poslovodnega odbora mora biti zagotovljena od oktobra 1984.

7. Podpiramo strokovno dejavnost koordinacijskih odborov, katerim je treba zagotoviti pogoje za delo in upoštevati njihove predloge. Poslovodni odbor naj preveri smotrnost delitve nalog po delovnih področjih, število in člane koordinacijskih odborov, kakor tudi dopolnitve Poslovnika koordinacijskih odborov, vse s ciljem, da se poveča učinkovitost njihovega dela. V koordinacijske odbore naj se kadruje najboljše strokovne delavce članic sozda za zahtevano področje.

8. Komunisti v GLG morajo določiti način in obliko dela za skupno izvajanje in utrjevanje enotno dogovorjene politike do kmetov kooperantov in ostalih lastnikov gozdov s ciljem dolgoročne povečane učinkovitosti zasebne gozdne proizvodnje za lesno predelavo sozda.

9. Zahtevamo, da se dokončno odgovori na načeto vprašanje sedeža sozda. Zato naj poslovodni odbor pripravi predlog s prednostmi eventuelne preselitve s stroški, ki bodo pri tem nastali. Rok je 1. 10. 1984.

10. Zahtevamo strokovno opredelitev in utemeljitev pomena ustanovitve interne banke za članice sozda. Rok je konec leta 1984.

11. Komunisti smo dolžni, da pri akcijah odpravljanja posledic katastrofalnega vetra februarja 1984 v gozdovih in lesni industriji delujemo v smislu preprečevanja nadaljnjih škod in složnega sodelovanja gozdnih gospodarstev ter lesne predelave.

12. Komunisti OO ZK bomo spremljali izvajanje teh sklepov, na konferenci v mesecu novembru 1984 pa ocenili aktivnosti po teh sklepih. Konferenco bomo posebej posvetili problemu skupnega planiranja, poenotenju informacijskega sistema in izhodiščem za skupno planiranje za leto 1985 in naslednje srednjeročne obdobje 1986—1990.

Za delovno predsedstvo in delovno skupino akcijske konference sozda GLG
FRANC MAČEK IN MATJAZ TIČAR

Predstavljamo predsednika sindikata in delavskega sveta sozda

Delavski svet bi rabil več pristojnosti, sindikat je za akcijo in reševanje problemov

Za vsako delovno organizacijo je izredno pomembna samoupravna funkcija kot tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij. Zato smo za razgovor zaprosili predsednika delavskega sveta sozda GLG Vlada Čuluma iz Jelovice in predsednika koordinacijskega odbora sindikata sozda GLG Kristjana Terka iz Gozdnega gospodarstva Bled. Vsakemu smo zastavili tri vprašanja pa pogledimo kaj so povedali.

Kaj bi morali storiti, da bi imel delavski svet sozda GLG večji vpliv na uresničevanje Samoupravnega sporazuma o združitvi v sozd GLG in drugih splošnih samoupravnih aktov?

Da bi imel delavski svet več veljave, bi morali imeti več pristojnosti kot jih ima v statutu sozda GLG. Ker se mora za pomembne odločitve glasovati s soglasjem vseh članic je zelo težko priti do takega soglasja. Ker se vedno najde nekdo ki lahko zavira take odločitve. Kar se je pokazalo pri zadnjem referendumu, kjer so spremembe sa-

Zaradi odhoda v pokoj in na druga delovna mesta starih članov KPO in že prej omenjenih težav pri referendumu, smo morali imenovati začasni poslovodni organ, ki se mu sedaj izteka mandat, zato smo razpisali 3 delovna mesta za poslovodni odbor sozda GLG, na katera sta se prijavila dva člana, za tretjega pa smo ponovili razpis. Sedaj iščemo vsa potrebna soglasja za imenovanje in konstituiranje KPO. Upamo, da nam bo to uspelo do konca junija 1984, sicer bomo imeli dodatne težave pri vodenju sozda, kar nas že sedaj ovira pri delu.

Kako kot predsednik delavskega sveta gledate na pozno sprejemanje letnega plana sozda?

»To, da se šele junija sprejema letni plan ni prvič. Vzrok v letošnjem letu je zaradi zakasnelih odločitev republiških in zveznih planov ter resolucij v zvezi z pogoji gospodarjenja, zlasti pa z odmrznitvijo cen v maju. S tem v zvezi imamo tudi sami v sozdu GLG težave, zlasti kadar se sporazumemo o surovinah in obveznostih, ki jih imajo posamezne članice med seboj in se zgoraj omenjenih problemov pod prvim vprašanjem.«

Ali vas pri opravljanju vaše funkcije obremenjujejo interesi lastne delovne organizacije?

»Pri opravljanju moje funkcije me interesi moje delovne organizacije ne obremenjujejo, ker imamo delegatsko odločanje, zato tokrat izražamo interese svoje DO, za kar me je pooblastila. Res pa je, da moram včasih zamolčati tisto, kar mislim in bi rad, za interes celotnega sozda GLG pri tem tudi miriti izpade posameznikov, ki niso naravnani v tej smeri. Pri planiranju bi morali biti bolj realni, pa pomanjkljivosti v zvezi s tem pa moramo čimprej odpraviti.«

Kakšni pogoji morajo biti izpolnjeni za uspešno delovanje koordinacijskega odbora sindikata sozda GLG Bled

»Uspešnost delovanja našega koordinacijskega odbora sindikata je po mojem mnenju pogojena s tolimimi pogoji, da je v kratkem težko odgovoriti na to vprašanje. Govoriti o izpolnjenih pogojih kot nekaj samo po sebi danemu, pa v neki meri že vnaprej izključuje potrebno uspešnost. Res je, da koordinacijski odbor brez neposredne in dobre povezanosti z osnovnimi organizacijami in konferencami sindikata članic ter samoupravnimi in poslovodnimi organi sozda ne more dobro delovati.

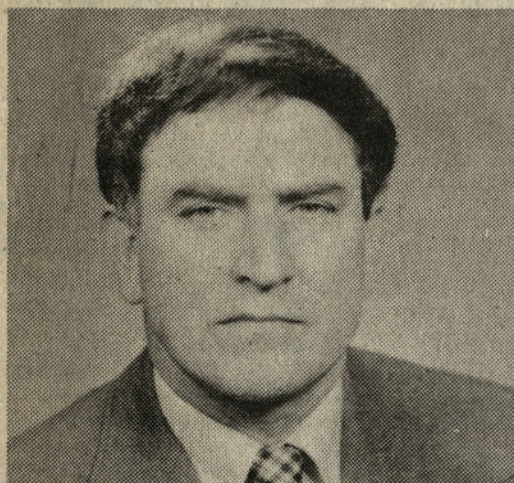
Toda ta povezanost kot rezultat medsebojnega sodelovanja, informiranja ter usklajevanja mnenj in interesov je v veliki meri pogojena z vsestranskim interesom za uspešnost razvoja sozda kot celote. To pa je pogoj, ki po mojem mnenju še ni povsem izpolnjen. Naloga koordinacijskega odbora, skupno z akcijsko konferenco ZK pa je, da njegovo izpolnitev s tenkočutnimi metodami delovanja stalno vzpodbuja na vseh nivojih.«

Katera je prioriteta naloga koordinacijskega odbora sindikata?

Na prvi seji koncem aprila letošnjega leta je koordinacijski odbor obravnaval predlog programa dela za tekoče mandatno obdobje. Sprejet, z eventualnimi dopolnitvami ali spremembami, pa bo na naslednji seji. Globalno zajema predlog programa dela troje sklopov dejavnosti, katerih učinki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo v prioriteten prizadevanju za uveljavitev in zagotovitev uspešnega razvoja združenja kot celote.

To je po mnenju članov odbora naloga, v kateri se mora s tehtnimi argumenti in vztrajnostjo vzpodbujati prizadevanja za uspešen skupni razvoj, v katerem bo vsaka članica sozda našla svoj interes in dobila svojo boljšo perspektivo. Pota in načini delovanja v dani situaciji so zelo raznoliki, sem pa prepričan, da bo koordinacijski odbor zmogel uspešno sodelovati le v primeru skupnih prizadevanj, da se v skupku parcialnih interesov nakaže in vzpostavi skupni cilj razvoja gorenjskega lesarstva in gozdarstva.

Vaš osebni pogled na pomen in vlogo predsednika koordinacijskega odbora in ali vas pri vaši

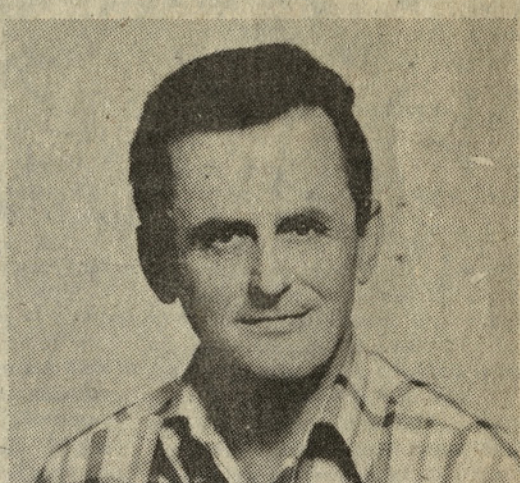

Vlado Čulum

moupravnega sporazuma o združitvi in statutu ter ostalih dopolnitvah propadle, ker v samo enem tozdu v LIP Bled niso bile izglasovane. Tako, da kljub prizadevanjem za boljšo organiziranost sozda GLG ostanemo pri starem statutu in sporazumu.

Za posamezne odločitve se predolgo dogovarjamo in sporazumevamo, za nekatere se že vleče več let, kot na primer: interna banka, dohodkovni odnosi, izvozne stimulacije itd. Zadnje smo tik pred verifikacijo ovrgli, ker so se med tem pogoji gospodarjenja tako spremenili, da te niso več potrebne.

Pri samoupravnem dogovarjanju ne izkoriščamo vseh tistih potencialnih možnosti, ki nam jih daje lesna masa na Gorenjskem. Predelovalna industrija preveč odvisna od primarne to je gozdarstvo, surovine niso pravično razdeljene — to je tistim, ki jih bolj vnovči v končnem izdelku, nekaterim lesa primanjkuje, drugi ga neobdelanega prodajajo.

Kristjan Terko

funkciji obremenjujejo interesi vaše delovne organizacije?

»Iz vsega povedanega lahko zaključim, da osebno naloge koordinacijskega odbora in njegovega predsednika ne pojmem enostavno, še manj pa zgolj formalno. Namen vsake dejavnosti ni samo v njenem obstoju, ampak predvsem v tem, da se lahko ugotovi in občuti rezultate njenega delovanja. In prepričan sem, da je to želja ter namen vseh članov koordinacijskega odbora. Da pa se bo ta skupni namen lahko uresničil, je tudi po mojem mnenju potrebno predvsem to, da se obstoječi problemi razrešujejo in rešijo, ne pa kot je na žalost vse prevečkrat v praksi prisotno, da se hote ali ne hote ustvarjajo novi problemi s težnjo in posledico, da se vsa prizadevanja razvedeni. In kot ena takih razvedenitvenih teženj se lahko pojavi tudi navržen problem moje obremenjenosti z interesi delovne organizacije. Osebno sem prepričan, da so taki in podobni primeri nesprejemljivi in da imajo tako mnenje vsi, ki so za uspešnost delovanja vseh organov sozda soodgovorni.«

Dopusti — morje, planine, delo na hiši, domač kraj in še kaj

Različne možnosti in opredelitve za dopuste delavcev sozda GLG

Julij in avgust sta meseca, ko skoraj da ni človeka kateremu misli ne začnejo uhajati proti morju, planinam, jezerom, rekam, bazenom itd., predvsem pa letos, ko se zima ni in ni hotela posloviti, saj do začetka julija še vedno nismo čutili poletne vročine.

Dopusti so potreba vsakega človeka po oddihu, počitku, razvedrilu, spremembi okolja v zadnjem času pa tudi po aktivni rekreaciji, ki ohranja zdravje in dobro počutje. Številne delovne organizacije so za oddih svojih delavcev zgradile počitniške domove ob morju, v planinah in drugod po naši domovini, kupile počitniške prikolice ali na kak drug način omogočile letovanje svojih delavcev.

Pristopi in možnosti delovnih organizacij so različne. V pričujočem prispevku smo anketirali delavce sozda GLG in jih povprašali, kako bodo letos preživeli dopust.

Delavci gradisovega Lesno industrijskega obrata iz Škofje Loke, bodo tudi letos lahko letovali v enem izmed Gradisovih počitniških domov ali v počitniških prikolicih, ki so last tozda LIO. Gradis razpolaga s 320 ležišči v počitniških domovih Ankaran, Poreč, Biograd na moru in Pohorje. To so sodobni, zidani domovi in manjše hišice na sami obali morja, tako da celo ima Gradis v Ankaranu in Poreču svojo plažo.

Cena dnevnega penziona znaša 520 dinarjev za odrasle osebe in 380 dinarjev za otroke. Vsi domovi razen Pohorja so julija in avgusta polno zasedeni, nekaj več prostora pa je junija in septembra, to je v pred ali posezoni, ko so tudi cene nižje za 20 odstotkov.

Ker višina dnevnega pensiona ne pokriva ekonomske cene vzdrževanja vseh štirih počitniških domov, bodo tozdi Gradisa za letošnje leto združili skoraj 20 milijonov dinarjev za pokrivanje več stroškov.

Počitniške prikolice, ki jih ima tozdi LIO v lastni uporabi pa vsako leto prepeljejo v drug kamp ob morju. Cene dnevnega najema prikolice so tudi zelo sprejemljive, tako da je interes zanje velik, predvsem pa tistih dopustnikov, ki se ne želijo vezati na dnevne pensionske storitve in usluge.

Alojz Cvenkelj iz Peračice je kooperant GGBled — TOK. Letos se bo odpovedal dopusta v počitniškem domu v Piranu, zato ker gradi nov

hlev za 40 glav govedi. »Za gradnjo hleva porabim ves denar in tudi čas. Kasneje, ko izbrodim iz težav, bom prav rad odšel na morje z ženo za teden dni,« je pojasnil Alojz Cvenkelj.

»Drugi vzrok zaradi katerega ne morem na morje je pospravljanje smrek po februarjem vetrolomu. Dve tretjini Cvenkljevih smrek leži na tleh in jih izdelujemo. Dobro se zavedamo, da je treba z izdelavo pohititi, da se ne bi razširili škodljivci na preostalo drevje. Pa tudi površino moram pripraviti, da jo bodo gozdarji prihodnjo pomlad zasadili,« je na koncu še dodal Alojz Cvenkelj.

Jože Marolt, iz LIP Bleda v preteklih letih predsednik odbora za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje že vrsto let vodi dela pri urejanju in postavljanju počitniških prikolice je o letovanju spregovoril:

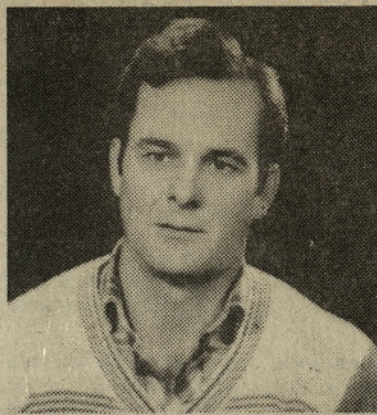
»Pretežna večina delavcev naše delovne organizacije se je tudi letos odločila, da bo dopustnikovala v razpoložljivih počitniških kapacitetah LIP Bled, in sicer v počitniškem domu v Seči ali pa v počitniških prikolicih, ki so razporejene vzdolž jadranske obale (Zelena Laguna, Novigrad, Pag in Primošten). Za tak način letovanja smo se delavci ogreli že nekaj let, letos pa je ob tako visokih cenah prenočišč oz. pensionov in sploh turističnih uslug ta način letovanja še aktualnejši.

Počitniški dom v Seči pri Portorožu smo letos obnovili. Ker se sobe med seboj razlikujejo, bodo tudi cene različne, in sicer od 400 do 480 din dnevno za zaposlene v LIP-u, nezaposlene zakonce in otroke nad 12 let, od 530 do 640 din za zakonce zaposlene v drugi DO in od 680 do 800 din dnevno za ostale člane sozda. V teh cenah je zajeta cena oskrbnega dne v počitniškem domu.

Za prikolice pa je treba odšteti za dnevno najemnino 400 din, v sezoni (od 30. 6. do 2. 9.) oz. 300 din pred sezono in po njej.

Ob upoštevanju dejstva, da smo vsi zaposleni dobili regres so verjetno cene kar sprejemljive, zato je edino, kar si lahko želimo, čimveč

lepega, sončnega in toplega vremena, tako da se bomo vsaj ob morju lahko ogreli.«

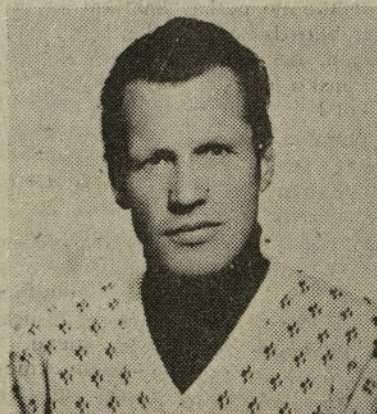
Arif Tralješić

razžagovalec lesa v obratu oblog in letov je v Jelovici zaposlen od leta 1971. O dopustih je povedal takole.

»Vsakodnevne podražitve in že tako visoke cene bodo letos marsikoga privedle do tega, da se bo odpovedal letovanju, istočasno pa so počitniške kapacitete delovne organizacije postale spet zanimive, saj so cene delavcem veliko bolj dostopne.

Če se le da, letujem v počitniških kapacitetah naše delovne organizacije. V lanskem letu sem bil v počitniški prikolici v Rovinju. V prikolici bom tudi letos — tokrat na Rabu. Prikolica je najcenejša oblika letovanja za mojo petčlansko družino, saj si kuhamo sami.

Dnevne obroke si prikojimo tako kot nam odgovarja, saj nismo vezani na uro kot v hotelu ali v domu v Puli. Porast cen je bilo pričakovati, zato se ne čudim, če bo cena prikolice za polovico večja od lanske. Sicer pa nam regres pomaga pokriti ta enkratni letni izdatek.«

Franc Soklič je zaposlen v Gozdnem gospodarstvu Kranj tozdi gozdarstvo Tržič že 28 let. Ob delu pa se je od tečaja za motorno žago nenehno izobraževal, postal traktorist

goseničarja, traktorja zgibnika Timberjacka do šoferja C kategorije. Ves čas je tudi aktiven v organih upravljanja delovne organizacije in temeljne organizacije.

Zakaj že dolga leta hodi vsako leto na letni dopust v počitniški dom v Piranu je odgovoril: »Smatram za potrebno, da vsako leto vsaj en teden počivam, ampak ne doma, kjer gledam delo, temveč ob morju v Piranu, v prijetni družbi, kjer pozabim na garaško delo nas gozdnih delavcev.

Tak počitek bi moral biti po mojem mišljenju še daljši in redno vsako leto. Tudi letos bom odšel na oddih v počitniški dom v Piran v prvi polovici avgusta.«

Rezka Podlogar — kuharica na skupnih službah GG Bled.

»Že lansko leto smo bili za dopust kar doma. Pri hiši smo delali čokljo pa ni bilo ne časa ne denarja za na morje. Tudi letos ne bomo šli na morje, bolj zaradi časa kakor zaradi denarja. Iz Kanade nas pride obiskat brat pa bomo z njim preživeli nekaj dni skupaj v rodnem Prekmurju. Če bo kaj časa, se bomo hodili kopat v Moravške toplice.

Jože Dolenc, vodja izmene v obratu Termoton je v Jelovici od leta 1964. Tudi Jože Dolenc meni, da se letuje najceneje v počitniških kapacitetah delovne organizacije.

Letuje vsako leto, letos bo to v počitniškem domu v Puli, ker ni dobil prikolic na Rabu. Vendar niti ni bistveno, ali njegova štirinčlanska družina letuje v domu ali v prikolic, glavno je morje.

Pravi, da mu je dom v Puli zelo všeč, hrana je odlična, dovolj je miru, lahko si sposodiš čoln in uporabljaj ležalne deske. Glede letošnjih cen se mu zdi normalno, da so višje, saj se vse draži. Še dobro da del stroškov letovanja lahko pokrije z regresom. Sicer pa tudi doma življenje ni poceni. Od dela se pa tudi moramo malo spočiti, mar ne.

V Aero Medvode so se v letošnjem letu odločili, da bo potekala organizacija letovanja bolj celovito. Kot glavni nosilec je nastopil sindikat. Med zaposlenimi je izvedel anketo kje želijo delavci letovati — oziroma da sami izberejo lokacijo letovanja. Tako je vseh 8 prikolic, postavljenih po želji delavcev in sicer na Pagu, Krku, Cresu, in v Poreču, Pulju in Čateških toplicah. Na V. Lošinju pa so delavci nastanjeni v počitniškem domu.

Zaradi velikega zanimanja za letovanje je bilo treba najti še dodatne kapacitete. Le s tem najemom je bilo moč ustreči večini prijavitelcev. Cena koriščenja prikolic je 350 din dnevno.

Tako, kot vsako leto, bo vsak konec tedna odprt dom na Rovtariči. Sedaj v času bencinske krize je tudi obisk Rovtarice postal problematičen.

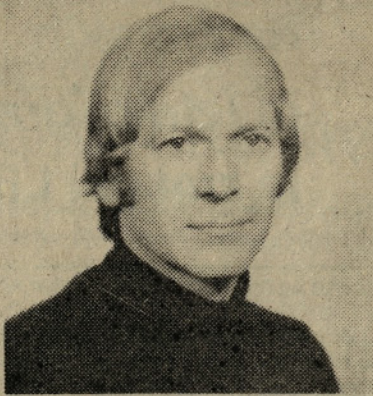
Cvetka Korbič iz Aera Medvode je dejala: »Tudi po desetkrat na dan slišimo o stabilizaciji. Žal je v letošnjem letu občutimo tudi doma. Zato

se bomo odpovedali daljšemu letovanju in koristili proste dni za obisk bližnjih krajev. Vzrok takšne finančne stiske je v obnavljanju stanovanjske hiše.«

Ljuba Babič je prav tako zaposlen v Aero Medvode. O dopustih meni takole: »Doma sem iz Bosne in sam doslej največkrat za dopust odšel kar v domači kraj. Lansko leto sem prvič letoval v prikolic in lahko povem, da mi je ta način letovanja zelo všeč.

Zaradi nakupa stanovanja in reševanja stanovanjskega problema se bom letos odpovedal prijetnemu bi-

vanju na morju. Ponovil bom že staro prakso in odšel v času dopusta domov v Bosno.

Franc Tvšek — Mogušarjev iz Martinj vrha je napreden in vzoren kmet-kooperant Gozdnega gospodarstva Kranj TOK gozdarstvo Škofja Loka. Poleg rednega dela na kmetiji — 200 kubikov letnega

etata in 15 glav živine — je tudi družbeno politično aktiven tudi v organih delovne organizacije in TOK gozdarstvo Škofja Loka. Za njegovo prizadevno delo ga je predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije tudi odlikovalo.

Kot napreden kmet pa tudi redno vsako leto najde nekaj dni za svoj oddih in oddih svoje družine.

Na vprašanje, zakaj se odloča za oddih in kako to uskladi z delom na kmetiji je odgovoril: »Ob celoletnem delu od zore do mraka, od svetke do petka, smatram za potrebno, da vsaj en teden v letu počivam, oziroma si vzamem dopust. Lansko leto sem koristil ugodnosti kot kmet-kooperant v počitniškem domu Gozdnega gospodarstva Kranj v Piranu. Bil pa sem z družino tudi že na Rabu in drugod. Kot kmet-kooperant imam v domu Gozdnega gospodarstva Kranj iste ugodnosti kot zaposleni delavci.

Na dopustu nisem popolnoma sporščan, ker sem le vedno z mislimi na domačiji in pri živini v hlevu.

Priporočam tudi ostalim kmetom-kooperantom, da koristijo te ugodnosti, ker menim da je, oddih kmetu kakor delavcu v združenem delu resnično potreben. Letos še ne vem, kam jo bom mahnil.«

Delovna organizacija **Zlit**, že vrsto let omogoča svojim delavcem

in upokojemcem, da z družinami ugodno preživijo letni dopust na morju in v toplicah.

Zlit ne razpolaga s počitniškim domom, pač pa imajo delavci na voljo 11 kamp prikolic. Prikolice se lahko koristijo v času od meseca maja, pa do meseca septembra. v kolikor obstaja interes za koriščenje.

Za letošnje poletne in jesenske dni so prikolice na voljo v Čateških toplicah ena prikolica, dve sta v Rovinju, v kampu Polari, tri so v Poreču v Fontani in pet jih je v Umagu v kampu Stela maris.

Do sedaj je glede na število prijav veliko zanimanje med delavci pa tudi nekaj tujih je prijavljeno tako, da so prikolice polno zasedene od začetka julija pa do konca avgusta, nekaj pa jih je na letovanju že v tem času pa tudi v jeseni jih bo nekaj odšlo na letovanje. Dva izmed delavcev Zlita smo v zvezi z letovanjem zaprosili za razgovor.

Rezka Košak je zaposlena na delih in opravih vratarja-telefonista. V DO je zaposlena že 11 let nam je na zastavljena vprašanja povedala:

»Z družino že vrsto let preživljamo dopust na morju. Odkar sem zaposlena v Zlit, koristim možnosti letovanja, ki jih nudi DO. Letujemo v prikolicah v Umagu in Rovinju. In sicer že šest let zapored. Letos bomo dopust preživeli v Umagu.

Rada imam mir na letovanju in ker me ne moti, da moram tudi kuhati sama se vedno odločam za prikolice.«

Pa imate kakšne pripombe oziroma želje?

»Pripomb nimam. Imam pa eno željo, in sicer, da bi poskrbeli, da se

prikolice prepelje še v kakšen drug kraj ob morju, da bi delavci lahko odhajali še kam drugam, ne pa vsako leto v Umag, Rovinj in Poreč.«

Franc Tadel je zaposlen na opravih in nalogah zahtevnih delovodskih opravil v toždu Pohištvo-tapetništvo:

Koliko časa že letujete v prikolicah Zlita?

»Odkar sem zaposlen v Zlit, to je od leta 1961.«

Za kateri kraj pa se odločate?

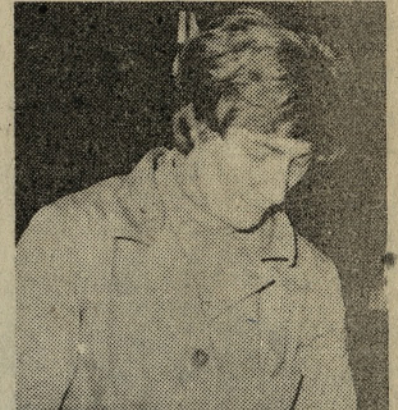
»Z družino že vsa leta letujemo le v Umagu, ker mi je ta kraj in kamp

Stela maris izredno všeč, plaža je lepo urejena, mivka je zelo primerna za otroke, in v bližini je tako trgovina, kot tudi dovolj zabave.«

Pa imate na letovanja v prikolicah kakšne pripombe?

»Ja, edina kar me moti, iz leta v leto je neodgovornost delavcev, do čuvanja naše imovine v prikolicah, in, da delavci po koriščenju prikolic za seboj ne pospravijo, v njih puščajo umazanijo.«

V ALPLESU smo z organiziranim letovanjem naših delavcev začeli leta 1978, ko smo kupili prve kamp prikolice. Sedaj imamo 10 prikolic, ki jih postavljamo v različne obmorske kampe, 1 kontejner na Rabu in 2 stanovanja na Cresu. Letos bodo vse naše počitniške kapacitete polno zasedene skozi vso sezono, kar pomeni, da bo letovalo skoraj 100 družin. Precej več kot prejšnja leta pa je zanimanja za letovanje v počitniškem domu v Portorožu, kjer imamo kot sovlagatelji na razpolago 13 postelj v vsaki izmeni.

Štefka Ravnihar, delavka v zabo-jarni TOZD — predelava masivnega lesa ima za dopust naslednje načrte:

»Navadili smo se na Poreč in tako gremo letos zopet v kamp Zelena laguna. Tam ima ALPLES postavljeni 2 prikolice. Kamp je poln zelenja in tudi čistoča je primerna. Poskrbljeno je zlasti za tiste, ki se veliko ukvarjajo z različnimi športi, pa tudi za zabavo otrok in odraslih.

Zadnji dve leti nismo bili na morju zaradi gradnje hiše, zato otroci že komaj čakajo dneva odhoda. Računamo, da bomo za naše 7-dnevne počitnice porabili okoli 2 stara milijona.«

Anton Pintar, oddelkovodja v TOZD — Sestavljivo pohištvo bo en teden oddiha preživel v kampu Medveja pri Lovranu:

»Zadnja leta nismo nikamor hodili na dopust, ker je bila skrb za bolnega otroka vedno v prvem planu. Sedaj, ko se je vse srečno končalo, smo se odločili za letovanje na morju in to v glavnem zaradi otroka. Sam bi šel raje v planine. Slišali smo, da je v Medveji lepo, pa tudi dosti blizu je ta kamp.

Najceneje je še vedno v prikolic. Stroške za dopust moraš pač že prej predvideti in nanje računati.«

Spajalni stroj od LIP Bled, ki je bil razstavljen na sejmu

Lesni sejem v Ljubljani

Od 11. do 15. junija je bil v Ljubljani 16. mednarodni lesni sejem. To je prvi specializirani sejem v Jugoslaviji in prvi sejem na Gospodarskem razstavišču ustanovljen že leta 1955. Na letošnjem sejmu je sodelovalo 170 razstavljalcev iz štirinajstih držav in med njimi tudi dve članice sozda GLG — LIP Bled in Alples iz Železnikov.

LIP Bled je na sejmu razstavil spajalni stroj HK 400 A in lupilni stroj SEM 66 — SMP 4, ki sta spodbudila precej zanimanja med obiskovalci.

Alplesov tozdr Strojgradnja in

energetika pa je razstavil naslednje stroje in transportne naprave: avtomatsko vertikalno razrezkovo, konzolni vakumski dodajalnik, hidravlično dvizno mizo, univerzalne krožne škarje.

Na razstavnem prostoru Slovenijalesa pa sta bila še dva alplesova stroja in sicer: dvojna prirezovalka in stroj za izdelovanje okroglih palic za možnike.

Obisk na sejmu je bil zadovoljiv, saj so tako LIP kot tudi Alples obiskali predstavniki večine lesnih tovarn iz vse Jugoslavije.

CVETO PAVLIN

Franc Novinc razstavlja v Celulozi Medvode

Ob prazniku občine Ljubljana Šiška je bila slavnostna proslava v Aeru tozdr Tovarna celuloze in papirja Goričane pri Medvodah. Ob tej priliki je svečana predana v uporabo prenovljena linija za proizvodnjo celuloze, katere so se udeležili vodilni delavci sozda GLG, družbenopolitični delavci in predstavniki občine Ljubljana Šiška. Kot spremljajoča manifestacija ob tem prazniku je bila v poslovni stavbi Celuloze odprta razstava akademskega slikarja Franca Novinca. O ustvarjalnem opusu Franca Novinca je zbranim spregovoril likovni kritik Aleksander Bassin.

Franco Novinc se je rodil 24. novembra 1938. leta v Godešiču pri Škofji Loki. Slikarstvo je študiral na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani in leta 1964 diplomiral. Prvo samostojno razstavo slik je imel že prihodnje leto v Škofji Loki. Doslej je razstavljal na 34. samostojnih razstavah. Sodeloval je tudi na številnih skupinskih razstavah po Sloveniji in Jugoslaviji, po Evropi, v Kairu in v New Yorku. Dobitnik je številnih nagrad in priznanj s področja slikarstva.

Tudi v Celulozi Medvode se je Novinc predstavil s platni, katera lahko čitamo kot odprto slikarjevo dušo, razdajajočo se v sproščenih naslikanih platnih, vznemirjenih potezah in strukturnih rastrih, ki prepenjajo na videz gladke ploskve.

Cveto Pavlin

Na zimskih in letnih igrah je zmagal LIP Bled

Zimske športne igre sozda GLG so bile letos na Starem vrhu v organizaciji LIO Škofja Loka. Na igrah je nastopilo okrog 150 športnikov, ki so tekmovali v veleslalomu in tekih.

V veleslalomu je ekipno zmagal LIP Bled s 107. točkami, drugi je bil Alples 101 točke, 3. GG Bled 94 točk, 4. Jelovica 89 točk, 5. Aero Celuloza Medvode 68 točk, 6. GG Kranj 63 točk, 7. Zlit 57 točk in 8. LIO Škofja Loka 50 točk.

V tekih je nastopilo precej manj tekačev, vrstni red pa je bil takšen: 1. LIP Bled 35 točk, 2. Alples 31 točk, 3. GG Bled 21 točk, 4. LIO 21 točk, 5. GG Kranj 14 točk in 6. Zlit 1 točka.

IV. letne športne igre sozda GLG so bile na območju Bleda in Bohinjske Bistrice 25. in 26. maja. Organizator je bil LIP Bled. Kegljači so metali v hotelu Jelovica na Bledu, nogometaši, odbojkarji, šahisti, strelci in igralci namiznega tenisa pa so nastopili v osnovni šoli dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici,

kjer je bila tudi svečana otvoritev iger.

Tekmovanje na letnih igrah je potekalo brez zapetljajev, naklonjeno pa je bilo tudi vremenu, ki je botrovalo dobrem počutju. Med moškimi je zmagala Jelovica, drugi so bili športniki LIP Bled, tretji Alples, četrti GG Bled, peti GG Kranj, šesti Celuloza Medvode, sedmi LIO in osmi Zlit.

Med ženskami so zmagale tekmovalke LIP Bled, druge so bile iz Alplesa, tretje Jelovica, četrte GG Bled, pete Zlit in šeste GG Kranj.

V skupni razvrstitvi je zmagal LIP Bled z 42 točkami, drugi Alples 35 točk, tretji Jelovica 34 točk, četrti GG Bled 28 točk, peti GG Kranj 19 točk, šesti Celuloza Medvode 12 točk, sedmi LIO 10 točk in osmi Zlit 6 točk.

Razglasitev rezultatov, kosilo, zrebanje nagrad in družbeni del je potekal na prireditvenem prostoru poleg restavracije Danica. Prehodni pokal za zmagovito moštvo LIO Bled je predal predsednik poslovnega odbora Rok Gašperšič.

Otvoritev IV. letnih iger sozda GLG

Glasilo sozda GLG ureja uredniški odbor v sestavi: Jože Skumavec, Zoran Rautner, Stane Bokal, Ivan Robič, Metod Benedik in Jože Lejko.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

Glasilo izhaja v nakladi 5.000 izvodov.